

- обрачунске снаге израчунате у члану 3. ове Методологије и 240 часова кориштења у току мјесеца.
- (2) Количина неовлаштено преузете електричне енергије за стамбене објекте једнака је производу утврђене обрачунске снаге у члану 3. ове Методологије и 160 часова кориштења у току мјесеца.
- (3) Количина неовлаштено преузете електричне енергије за јавну расвјету једнака је производу одобрене прикључне снаге из електроенергетске сагласности и 300 часова кориштења у току мјесеца, а за објекте типа тунел, саобраћајна сигнализација, подвозњак и слично 720 часова кориштења у току мјесеца.
- (4) У случају да је утврђено да је мјерни уређај регистровао одређену количину електричне енергије и да је иста фактурисана, тада се количина неовлаштено преузете електричне енергије рачуна као разлика обрачунате и измјерене електричне енергије на мјерном уређају.

Члан 5.

(Обрачун неовлаштене потрошње на нисконапонском нивоу)

- (1) За обрачун неовлаштене потрошње електричне енергије на основу утврђене количине електричне енергије дефинисане у члану 4. ове Методологије, примјењује се одобрена цијена електричне енергије за покривање дистрибутивних губитака увећана за трошкове дистрибутивне мрежарине обрачунате по тарифним ставовима за кориснике дистрибутивног система, водећи рачуна о сезонском и дневном диференцирању.
- (2) За купце из прве тарифне групе категорије остала потрошња обрачун снаге врши се као производ утврђене снаге из члана 3. ове Методологије и тарифног елемента за обрачунску снагу из тарифних ставова за кориштење дистрибутивне мреже, а водећи рачуна о сезонском диференцирању уколико исто постоји. Од укупно израчунате обрачунске снаге одузима се измјерена и фактурисана количина обрачунске снаге.

Члан 6.

(Обрачунски период за неовлаштену потрошњу електричне енергије)

- (1) Обрачунски период за утврђивање неовлаштене потрошње електричне енергије одређује се на основу једног од следећих докумената:
- о посљедњем прегледу дијела прикључка или мјерног мјеста,
 - о замјени било којег уређаја у оквиру обрачунског мјерног мјеста,
 - о одјави или пријави обрачунског мјерног мјеста,
 - о обустави испоруке електричне енергије,
 - о усељењу или иселењењу из предметног објекта или простора.
- (2) Обрачунски период неовлаштене потрошње не може бити дужи од годину дана.

На основу члана 112. Закона о електричној енергији Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 60/23), Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине, је на XVII редовној сједници одржаној 24.7.2024. године, донијела

ОПШТЕ УСЛОВЕ ЗА ИСПОРУКУ И СНАБДИЈЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ

ДИО ПРВИ - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ ПОГЛАВЛЈЕ I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ И ЦИЛЈЕВИ

Члан 1.

(Предмет)

Општим условима за испоруку и снабдијевање електричном енергијом (у даљем тексту: Општи услови) Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: FERK) прописује:

- права и обавезе оператора дистрибутивног система, корисника система и снабдјевача,
- права и обавезе јавног и резервног снабдјевача,
- процес прикључења на дистрибутивну мрежу,
- услове и начин издавања електроенергетске сагласности за прикључење нових, односно повећање прикључне снаге постојећих корисника система, укључујући и мјеста за пуњење електричних возила,
- садржај, начин и рокове закључивања уговора о прикључењу, односно повећању прикључне снаге корисника система,
- садржај, начин и рокове закључивања уговора о снабдијевању електричном енергијом, обавезе снабдјевача при снабдијевању крајњих купца електричном енергијом и обавезе крајњих купца,
- садржај, начин и рокове закључивања уговора о кориштењу мреже са корисницима система,
- начин мјерења и утврђивања потрошње електричне енергије и разmjене података,
- обавезе у вези са заштитом мјерних уређаја од неовлашћеног приступа,
- начин обрачуна и услови плаћања електричне енергије,
- садржај рачуна за испоручену електричну енергију,
- услове и начин обуставе испоруке електричне енергије,
- услове и начин утврђивања одговорности за прекиде или ограничења у испоручи електричне енергије или за испоруку електричне енергије смањеног квалитета,
- методологију за обрачун неовлаштене потрошње електричне енергије,
- начин и период обрачуна нерегистроване потрошње електричне енергије,
- услове и начин прикључења електроенергетских објеката, градилишта и привремених објеката,
- услове и начин пружања услуге снабдијевања електричном енергијом на мјестима за пуњење електричних возила,
- начин обавјештавања крајњих купца у случају обустављања и ограничења испоруке електричне енергије,
- prioritete за испоруку електричне енергије у случају угрожене сигурности снабдијевања.

Члан 2.

(Циљ Општих услова)

Циљ доношења ових Општих услова је дефинисање оквира за уређење односа између оператора дистрибутивног система и подносиоца захтјева за приступ дистрибутивној мрежи, корисника система и снабдјевача ради регулисања њихових права и обавеза у Федерацији Босне и Херцеговине.

Члан 3.

(Definicije i skraćenice)

Definicije i skraćenice pojmova koje se koriste u ovim Opštim uslovima, uključujući i one iz Zakona o električnoj energiji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon), Zakona o energiji i regulaciji energetske djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 60/23), Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije ("Službene novine Federacije BiH", broj 82/23) su sljedeće:

- a) "Agregator" znači učesnik na tržištu koji obavlja djelatnost agregacije distribuiranih resursa;
- b) "Aktivni kupac" označava krajnjeg kupca ili grupu krajnjih kupaca koji zajednički djeluju, koji troše ili skladište električnu energiju proizvedenu na mjestu potrošnje, ili koji prodaju viškove električne energije koju su sami proizveli, ili učestvuju u mjerama fleksibilnosti ili mjerama energetske efikasnosti, pri čemu ove aktivnosti ne predstavljaju njihovu osnovnu komercijalnu ili profesionalnu djelatnost;
- c) "Brojilo električne energije" (u daljem tekstu: brojilo) znači uređaj koji mjeri i registruje mjerne veličine potrošnje i proizvodnje električne energije na mjernom mjestu;
- d) "Distributivna mreža" označava funkcionalno povezan skup elektroenergetskih objekata koga čine elektroenergetski vodovi, transformatorske stanice i razvodna postrojenja srednjeg i niskog napona sa pripadajućom opremom i uređajima;
- e) "Električno vozilo" je motorno vozilo opremljeno pogonskim sklopom koje sadrži barem jedan neperiferni električni motor kao pretvarač energije sa sistemom za skladištenje energije sa mogućnošću eksternog punjenja;
- f) "Elektroenergetska saglasnost" znači dokumenat kojim operator distributivnog sistema definiše elektroenergetske, tehničke i druge uslove u postupku priključenja objekta na distributivnu mrežu;
- g) "Elektroenergetski objekat" označava elektrane, trafostanice, rasklopna postrojenja i elektroenergetske vodove koji se koriste za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti;
- h) "Elektroenergetski subjekat" je pravno ili fizičko lice, koje nije krajnji kupac, koje obavlja najmanje jednu od elektroenergetskih djelatnosti i koje je odgovorno za komercijalne i tehničke poslove u vezi sa tim djelatnostima;
- i) "Energetska zajednica građana" znači pravno lice koje se osniva u skladu sa zakonima kojima se uređuje osnivanje, organizacija i upravljanje zadrugama, udruženjima i fondacijama čija je prevashodna svrha obježbjedenje zaštite okoline, ekonomskih ili socijalnih koristi za svoje članove ili vlasnike udjela ili za sredinu u kojoj djeluju, a ne ostvarivanje profita;
- j) "Faktor snage" ($\cos \varphi$) znači omjer aktivne i prividne snage;
- k) "Fleksibilnost" označava promjenu proizvodnje i/ili potrošnje električne energije na pojedinačnom ili združenom nivou, kao reakcija na eksterni signal za pružanje usluga na tržištu električne energije;
- l) "Instalisana snaga elektrane" označava maksimalnu snagu koju elektrana može kontinuirano proizvoditi u normalnim radnim uslovima, a koja se utvrđuje kao zbir nazivnih snaga proizvodnih jedinica u postrojenju;
- m) "Isporuka" znači primopredaju električne energije na mjestu određenom za isporuku;

- n) "Javni snabdjevač" označava elektroenergetski subjekat koji snabdijeva električnom energijom male kupce, kupce iz kategorije domaćinstva i krajnje kupce od posebnog društvenog značaja, koji nisu odabrali snabdjevača na tržištu;
- o) "Javno snabdijevanje" znači javnu uslugu snabdijevanja električnom energijom krajnjih kupaca iz kategorije domaćinstva, malih kupaca i krajnjih kupaca od posebnog društvenog značaja, pod uslovima propisanim Zakonom;
- p) "Korisnik sistema" znači svako pravno ili fizičko lice koje isporučuje ili preuzima električnu energiju preko distributivnog sistema;
- q) "Krajnji kupac" označava kupca koji kupuje električnu energiju za sopstvenu upotrebu;
- r) "Krajnji kupci od posebnog društvenog značaja" označava subjekte čiji su objekti priključeni na distributivni sistem električne energije napona nižeg od 1 kV i koji obavljaju djelatnosti i poslove odgojno-obrazovnih, dobrotvornih, socijalnih, vjerskih ustanova, organizacija i udruženja, poslove zapošljavanja i smještaja posebnih kategorija lica i poslove primarne zdravstvene zaštite;
- s) "Kupac iz kategorije domaćinstva" znači kupca koji kupuje električnu energiju za upotrebu u vlastitom domaćinstvu, isključujući komercijalne ili profesionalne djelatnosti;
- t) "Kvalitet napona" znači stabilnost fizikalnih veličina napona u odnosu na nominalne vrijednosti (efektivnu vrijednost, frekvenciju, valni oblik, simetričnost faznih vrijednosti napona i dr.);
- u) "Mjerni slog" znači skup mjernih i pomoćnih uređaja na mjernom mjestu;
- v) "Mjerno mjesto" označava mjesto na kojem se mjernim uređajima mjeri električna energija i/ili snaga koju korisnik sistema preuzima, odnosno isporučuje u mrežu, ili je koristi za vlastite potrebe ili druge namjene;
- w) "Mjesto priključenja" označava mjesto u kojem se priključak spaja na distributivnu ili prenosnu mrežu;
- x) "Nazivni napon" znači napon kojim su mreža ili oprema označeni i u odnosu na koji se daju njihove radne karakteristike;
- y) "Nestandardne usluge" su usluge koje pruža operator distributivnog sistema na zahtjev korisnika mreže ili drugih lica ili u cilju otklanjanja posljedica postupanja korisnika sistema suprotno propisima, a koje nisu obuhvaćene tarifama za korištenje distributivne mreže ili naknadom za priključenje na distributivnu mrežu;
- z) "Niski napon" označava naponske nivoe do uključivo 1 kV;
- aa) "Obračunski period" znači period između dva očitavanja mjernog uređaja radi obračuna električne energije i snage za koji se izdaje račun, propisan ovim Opštim uslovima;
- bb) "Operator distributivnog sistema" znači pravno lice odgovorno za rad, upravljanje, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom geografskom području i njegovo povezivanje sa drugim sistemima, te za osiguranje dugoročne sposobnosti sistema da zadovolji razumnu potražnju za distribucijom električne energije na ekonomski primjeren način;
- cc) "Operator sistema" označava operatora distributivnog sistema ili operatora prenosnog sistema;

- dd) "Operator skladišta energije" znači fizičko ili pravno lice koje obavlja djelatnost skladištenja i odgovorno je za upravljanje postrojenjem za skladištenje;
- ee) "Operator zatvorenog distributivnog sistema" znači elektroenergetski subjekat koji obavlja energetske djelatnosti distribucije električne energije u zatvorenom distributivnom sistemu;
- ff) "Snabdjevač" znači pravno lice koje obavlja djelatnost snabdjevanja krajnjih kupaca električnom energijom;
- gg) "Postrojenje" znači međusobno povezani skup proizvodnih, prenosnih ili distributivnih elemenata električne mreže kao što su generatori, transformatori, sklopni aparati, vodovi i drugi dijelovi električnih mreža, sabirnice, spojni vodiči i oprema, izolatori, zaštitni uređaji, odvodnici prenapona, mjerni uređaji, električna trošila i drugi aparati, uređaji i oprema;
- hh) "Priključak" znači skup električnih vodova i uređaja, srednjeg i/ili niskog napona, uključujući i obračunsko mjesto, kojima se objekat kupca/proizvođača priključuje na distributivnu mrežu, isključujući razvodne i mjerne ormare, usponske vodove i glavne napojne vodove, a koji su sastavni dio građevine u objektima kolektivnog stanovanja;
- ii) "Pristup mreži" znači pravo na priključenje i korištenje distributivnog sistema prema regulisanim uslovima i objavljenim tarifama;
- jj) "Priključna snaga" znači maksimalnu aktivnu snagu koja je odobrena u elektroenergetskoj saglasnosti za krajnjeg kupca/proizvođača;
- kk) "Proizvođač" znači fizičko ili pravno lice koje proizvodi električnu energiju;
- ll) "Prosumer" označava krajnjeg kupca električne energije koji proizvodi električnu energiju iz OIEiEK za dio svojih potreba iz sopstvenog energetskog postrojenja sa mogućnošću predaje više proizvedene električne energije u mrežu u vidu energetskog ili monetarnog kredita;
- mm) "Rezervni snabdjevač" znači snabdjevača koji ima obavezu krajnjeg kupca snabdjevati električnom energijom u slučaju kada ga odabrani snabdjevač prestane snabdjevati;
- nn) "Rezervno snabdjevanje" znači javnu uslugu snabdjevanja električnom energijom krajnjih kupaca koji su pod određenim uslovima ostali bez snabdjevača;
- oo) "Skladištenje energije" znači odgađanje konačne upotrebe električne energije do trenutka kasnijeg od onog u kojem je proizvedena ili pretvaranje električne energije u oblik energije koji se može odgođeno koristiti i naknadno pretvaranje takve energije u električnu energiju ili njena upotreba u drugom obliku;
- pp) "Stanica za punjenje električnih vozila" znači objekat ili infrastrukturu za punjenje električnih vozila sa jednim ili više mjesta za punjenje male ili velike snage;
- qq) "Tarifa" označava naknadu ili više naknada za korištenje elektroenergetske mreže ili usluge u vezi sa električnom energijom;
- rr) "Ugroženi kupac" je kupac iz kategorije domaćinstva kome je ovaj status priznat na osnovu stanja socijalne potrebe, odnosno visine prihoda ili udjela troškova za energiju u okviru raspoloživih prihoda;
- ss) "Vršno opterećenje korisnika sistema" znači najveće prosječno 15-minutno opterećenje određeno snagom u obračunskom periodu;
- tt) Zajednica obnovljivih izvora energije označava pravno lice:

- 1) koje proizvodi energiju iz obnovljivih izvora i zasniva se na otvorenom i dobrovoljnom učešću, autonomna je i efektivno se kontroliše od strane članova suvlasnika koji se nalaze u blizini projekta postrojenja obnovljive energije i koje je u vlasništvu i razvijeno od tog pravnog lica,
- 2) čiji su članovi fizička lica, mala/srednja preduzeća i/ili jedinice lokalne samouprave, ustanove i preduzeća u većinskom vlasništvu lokalne samouprave,
- 3) čija je primarna svrha da obezbijedi ekološke, ekonomske ili društvene koristi za svoje članove ili za lokalne oblasti gdje su locirana, a ne samo finansijsku dobit;
- uu) "Zajednička potrošnja" znači potrošnju električne energije u stambeno - poslovnim objektima, koju ostvaruje više krajnjih kupaca, a registruje se na posebnom broju;
- vv) "Zaštićeni kupac" je kupac iz kategorije domaćinstva kome je ovaj status priznat na osnovu potreba zaštite života i zdravlja, zbog čega ne smije biti isključen sa elektroenergetske mreže.

POGLAVLJE II - PRAVA I OBAVEZE OPERATORA DISTRIBUTIVNOG SISTEMA, SNABDJEVAČA I KORISNIKA SISTEMA

Član 4.

(Prava i obaveze operatora distributivnog sistema)

- (1) Operator distributivnog sistema (u daljem tekstu: ODS) ima pravo na:
 - a) nesmetani pristup mjernim uređajima i električnim instalacijama, objektima i opremi koji su u vlasništvu korisnika distributivnog sistema ili se nalaze na njegovom posjedu u svrhu očitavanja, kontrole, ispitivanja, pregleda, provjere ispravnosti, otklanjanja kvarova, izmještanja i zamjene mjernih uređaja i opreme, kao i radi obustave isporuke,
 - b) upravljanje elektroenergetskim postrojenjima korisnika distributivnog sistema na način propisan pravilima o radu distributivnog sistema i ovim Opštim uslovima;
 - c) vršenje provjere prekoračenja odobrene priključne snage,
 - d) preuzimanje u vlasništvo tehnički ispravnog priključka, uključujući mjesto, kada mu to korisnik sistema ponudi u skladu sa ovim Opštim uslovima,
 - e) zahtijevati prije priključenja objekata na distributivnu mrežu, potvrdu ispravnosti instalacija korisnika distributivnog sistema, dostavljanjem:
 - 1) potvrde o ispravnosti električnih instalacija koja je izdata od ovlaštenog lica za objekte iz kategorije domaćinstva i kategorije ostala potrošnja priključne snage do 50 kW, ili
 - 2) odobrenja za upotrebu za ostale objekte;
 - f) priključenje novog korisnika distributivnog sistema preko postojećeg priključka bez obzira jesu li priključak i mjesto u vlasništvu ODS-a ili korisnika,
 - g) naplatu troškova redovnog i investicionog održavanja vlastitog priključka, održavanja i verifikacije mjernih uređaja, poslove održavanja i intervencija na priključku i mjernom mjestu koji nisu u njegovom vlasništvu,
 - h) obračun i naplatu tarifa za korištenje distributivne mreže, naknadu za priključenje, naknadu na osnovu

- pružanja nestandardnih usluga i naknadu na osnovu obračunate neovlaštene potrošnje,
- i) na ograničenje korištenja priključne snage u skladu sa unaprijed definisanim okolnostima u ugovoru o priključenju,
 - j) na odgovarajući i nediskriminirajući način vršiti razmjenu informacija o krajnjim kupcima u posjedu snabdjevača uz obezbjeđenje zaštite povjerljivih informacija u skladu sa zakonom,
 - k) utvrđivanje i dokumentiranje neovlaštene potrošnje električne energije i preduzimanje mjera u cilju njenog otklanjanja, obračuna i naplate u skladu sa Zakonom i metodologijom propisanom ovim Opštim uslovima,
 - l) provođenje ograničenja u isporuci električne energije u skladu sa Zakonom i ovim Opštim uslovima,
 - m) obustavu isporuke električne energije u slučajevima i na način propisan Zakonom i ovim Opštim uslovima,
 - n) biti vlasnik, razvijati, voditi ili upravljati privatnim stanicama za punjenje električnih vozila namijenjenih isključivo za sopstvenu upotrebu.
- (2) ODS je obavezan:
- a) omogućiti pristup distributivnoj mreži korisnicima, prema regulisanim, transparentnim i nediskriminirajućim principima i zaključenim ugovorima,
 - b) obezbjediti nediskriminirajući tretman elektroenergetskih subjekata u odnosu na povezana privredna društva unutar vertikalno integrisanog subjekta,
 - c) omogućiti korisnicima sistema i trećim licima nediskriminirajući pristup podacima i informacijama kojima raspolaže, izuzev onih za koje je internim aktom operatora distributivnog sistema utvrđeno da predstavljaju komercijalnu ili poslovnu tajnu,
 - d) obračunati i naplatiti tarife za korištenje distributivne mreže, naknadu za priključenje, naknadu na osnovu pružanja nestandardnih usluga i naknadu na osnovu obračunate neovlaštene potrošnje,
 - e) izdati račun za korištenje distributivne mreže proizvođaču električne energije, ukoliko je primjenjivo,
 - f) osigurati ispravnost i pouzdanost mjerenja električne energije na mjestima primopredaje sa korisnicima distributivnog sistema, kao i na mjestu priključenja elektrane za vlastite potrebe na unutrašnje instalacije,
 - g) osigurati povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija dobijenih tokom obavljanja djelatnosti i informacije koje mogu osigurati prednost na tržištu objaviti na nediskriminirajući način,
 - h) vršiti kontrolu ispravnosti priključka i mjernog mjesta,
 - i) korisniku sistema dostaviti zapisnik, potvrdu ili obavještenje o svim radnjama izvršenim na priključku i mjernom mjestu,
 - j) omogućavati promjenu snabdjevača i agregatora,
 - k) utvrđivati i dokumentirati neovlaštenu potrošnju električne energije i vršiti obračun naknade za neovlašteno preuzetu električnu energiju,
 - l) biti investitor izgradnje i vlasnik priključaka novih korisnika na distributivnu mrežu u skladu sa Zakonom i ovim Opštim uslovima,
 - m) obezbjediti elektronsku dostavu fakture/računa u slučaju da korisnik distributivnog sistema isto zahtjeva,
 - n) obezbjediti da se obračun i ispostavljanje računa vrši na ekonomičan i efikasan način,
 - o) prikupiti, obraditi i dostaviti nadležnim subjektima podatke o registrovanim energetske veličinama na mjestu primopredaje sa korisnicima distributivnog sistema i internim mjernim mjestima proizvođača priključenih na distributivnu mrežu,
 - p) izgraditi priključke korisnika distributivnog sistema i osigurati uslove u distributivnoj mreži za njihovo priključenje,
 - q) izdati po zahtjevu investitora preliminarno mišljenje o mogućnostima priključenja u svrhu sagledavanja mogućih opcija i troškova priključenja elektroenergetskog objekata na mrežu,
 - r) izdavati elektroenergetske saglasnosti,
 - s) zaključivati ugovore o priključenju i ugovore o korištenju distributivne mreže i ugovore o uređenju međusobnih odnosa u skladu sa zakonom i ovim Opštim uslovima,
 - t) zaključiti ugovore sa subjektom koji predstavlja kupce koji zajednički proizvode električnu energiju, a kojim se uređuju pravila raspodjele električne energije i vremenski period za alokaciju energije i vršiti alokaciju proizvedene električne energije između prosumera koji djeluju zajednički,
 - u) osigurati prioritete u pristupu mreži i dispečiranju proizvođačima koji proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora i u efikasnoj kogeneraciji, u skladu sa propisima, uvažavajući tehnička ograničenja elektroenergetskog sistema,
 - v) planirati i nabaviti električnu energiju za pokrivanje distributivnih gubitaka u skladu sa transparentnim, nediskriminirajućim i tržišnim načelima,
 - w) uređivati balansnu odgovornost kod nabavke distributivnih gubitaka,
 - x) pratiti gubitke u distributivnoj mreži i preduzimati mjere za njihovo smanjenje,
 - y) preduzimati mjere za upravljanje zagušenjima u distributivnoj mreži,
 - z) pratiti, evidentirati, analizirati i primjenjivati mjere na održavanju i unaprijeđenju parametara kvaliteta snabdijevanja,
 - aa) postupati u skladu sa propisanim mjerama u slučaju ugrožene sigurnosti snabdijevanja,
 - bb) omogućiti prioritet isporuke u slučaju ugrožene sigurnosti snabdijevanja objektima krajnjih kupaca od posebnog interesa za život i zdravlje ljudi, sigurnost zemlje i privrede,
 - cc) vršiti mjerenje količina predate i preuzete električne energije na mjestu priključenja prosumera, kao i mjerenje količina proizvedene električne energije na mjestu priključenja elektrane za vlastite potrebe na unutrašnje instalacije prosumera,
 - dd) dostavljati na mjesečnom nivou snabdjevaču podatke o obračunskim mjernim veličinama registrovanim na mjestu priključenja prosumera,
 - ee) izraditi standardne profile opterećenja krajnjih kupaca čija se potrošnja i balansna odgovornost ne utvrđuje na osnovu mjerenja u propisanom obračunskom mjernom intervalu,
 - ff) blagovremeno najaviti krajnjim kupcima planirane prekide i ograničenje isporuke električne energije,
 - gg) nadoknaditi korisniku mreže štetu nastalu uslijed isporuke nekvalitetne električne energije u skladu sa ovim Opštim uslovima i ugovorom o korištenju distributivne mreže,
 - hh) održavati bazu podataka o krajnjim kupcima i njihovim snabdjevačima za sva mjesta isporuke sa svog sistema,

- ii) voditi registar obračunskih mjernih mjesta balansnih grupa i dostaviti podatke neophodne za administraciju tržišta nadležnim subjektima, u skladu sa propisima kojima se uređuje organizacija tržišta električne energije,
- jj) dostaviti snabdjevaču mjerne podatke o potrošnji kupaca koje on snabdijeva, na osnovu izmjerenih vrijednosti ili standardnih profila opterećenja,
- kk) jednom godišnje, najkasnije do 31. marta tekuće godine, utvrditi listu kupaca koji imaju status malog kupca električne energije ili krajnjeg kupca od posebnog društvenog značaja i o tome obavijestiti ove kupce i snabdjevača,
- ll) obezbjediti jednostavnu dostupnost cjenovnika svojih usluga svim korisnicima distributivnog sistema,
- mm) utvrđivati obračunske mjerne veličine koje se odnose na izvršene usluge fleksibilnosti od strane pojedinačnih korisnika sistema i dostavljati ih učesnicima na tržištu,
- nn) pružati usluge na nediskriminirajućoj osnovi licima koja ugrađuju ili upravljaju javno dostupnim stanicama za punjenje električnih vozila,
- oo) organizovati posebne organizacijske jedinice za rješavanje prigovora i žalbi i informisanje korisnika sistema,
- pp) voditi evidencije o rješavanju prigovora i žalbi korisnika sistema,
- qq) obezbjediti besplatan info telefon i besplatan telefon za prijavu kvara,
- rr) vršiti poslove raspodjele proizvedene i utrošene električne energije između članova energetske zajednice, u skladu sa dostavljenim popisom obračunskih mjernih mjesta proizvodnih postrojenja, postrojenja za skladištenje i članova koji su uključeni u dijeljenje električne energije, prema pravilima za internu raspodjelu zajednički proizvedene ili uskladištene električne energije, ukoliko je to posebnim ugovorom utvrđeno,
- ss) vršiti poslove raspodjele proizvedene električne energije koju proizvedu proizvodne jedinice u vlasništvu zajednice obnovljivih izvora energije između članova te zajednice,
- tt) preuzeti upravljanje zatvorenim distributivnim sistemom na osnovu odluke FERK-a,
- uu) ugrađivati mjerne uređaje za mjerenje električne energije i snage objektima sa već odobrenom priključnom snagom većom od 23 kW koji nemaju mjerenje snage,
- vv) osiguravati korisnicima sistema kratke i sadržajne informacione liste sa praktičnim informacijama koje se odnose na njihova prava.

Član 5.

(Prava i obaveze operatora zatvorenog distributivnog sistema)

- (1) Operator zatvorenog distributivnog sistema ima pravo na:
 - a) upravljanje zatvorenim distributivnim sistemom po ovlaštenju vlasnika zatvorenog distributivnog sistema,
 - b) naplatu tarifa za korištenje zatvorenog distributivnog sistema u skladu sa metodologijom za utvrđivanje tarifa za korištenje zatvorenog distributivnog sistema,
 - c) naplatu troškova izgradnje, održavanja, verifikacije mjernog uređaja,
 - d) regulisanje odnosa sa korisnicima čiji su objekti priključeni na taj zatvoreni distributivni sistem posebnim ugovorima.
- (2) Operator zatvorenog distributivnog sistema obavezan je za:
 - a) siguran i pouzdan rad zatvorenog distributivnog sistema i kvalitetu isporuke električne energije,

- b) osiguranje nediskriminirajućeg i ekonomičnog pristupa zatvorenom distributivnom sistemu,
- c) ispunjenje razumnih zahtjeva za povećanje snage korisnika svog sistema,
- d) izgradnju priključka korisnika zatvorenog distributivnog sistema,
- e) davanje informacija energetskim subjektima i korisnicima distributivnog sistema koje su potrebne za efikasan pristup zatvorenom distributivnom sistemu, na principima transparentnosti i nediskriminacije,
- f) ispravnost i pouzdanost mjerenja električne energije na mjestima primopredaje sa korisnicima zatvorenog distributivnog sistema,
- g) održavanje mreže,
- h) primjenu cijene korištenja zatvorenog distributivnog sistema određene u skladu sa metodologijom za utvrđivanje tarifa za korištenje zatvorenog distributivnog sistema,
- i) obavještanje korisnika o cijeni korištenja zatvorenog distributivnog sistema,
- j) primjenu iznosa naknada za priključenje na koje je FERK dao saglasnost,
- k) objavu uslova i cijena priključenja na zatvoreni distributivni sistem u skladu sa odredbama pravilnika o metodologijama za utvrđivanje naknada za priključenje na distributivni sistem i priključenje na zatvoreni distributivni sistem,
- l) osiguranje povjerljivosti komercijalno osjetljivih informacija dobijenih tokom obavljanja djelatnosti i informacija koje mogu osigurati prednost na tržištu i objavu na nediskriminirajući način,
- m) dostavu snabdjevaču obračunskih podataka za kupce unutar zatvorenog distributivnog sistema,
- n) preduzimanje propisane mjere sigurnosti,
- o) uređivanje posebnim ugovorima drugih pitanja neophodnih za rad zatvorenog distributivnog sistema.

Član 6.

(Prava i obaveze snabdjevača)

- (1) Snabdjevači imaju pravo:
 - a) na pristup distributivnim mrežama radi snabdijevanja krajnjih kupaca električnom energijom prema regulisanim, transparentnim i nediskriminirajućim uslovima i zaključenim ugovorima,
 - b) korištenja podataka krajnjeg kupca u posjedu ODS-a uz obezbjeđenje zaštite povjerljivih informacija u skladu sa zakonom, osim ako se posebnim propisom ne zahtijeva javno objavljivanje određenih podataka ili njihova dostava nadležnim organima,
 - c) obračuna isporučene električne energije na osnovu obračunskih mjernih podataka koje dostavlja operator sistema i ugovorenih cijena snabdijevanja, izdavanje računa i naplatu u skladu sa ispostavljenim računima na način propisan ovim Opštim uslovima,
 - d) zahtijevati od ODS-a obustavu isporuke električne energije objektu krajnjeg kupca u slučaju kada krajnji kupac ne izmiruje obaveze po računu za električnu energiju, kao i u slučaju kada krajnji kupac odbija da potpiše ugovor o snabdijevanju električnom energijom, nadoknade troškova obustave isporuke električne energije i usluge kojom se ponovo omogućava snabdijevanje električnom energijom od krajnjeg kupca,
 - f) agregacije distribuiranih resursa,
 - g) vršiti obračun izvršenih usluga fleksibilnosti pojedinačnih distributivnih resursa i korisnika usluga fleksibilnosti, te naplatiti od korisnika usluga

- fleksibilnosti izvršene usluge na osnovu obračunskih mjernih veličina koje utvrđuje ODS,
- h) na podatke od ODS-a o obračunskim mjernim veličinama registrovanim na mjestu priključenja prosumera na mjesečnoj nivou,
- i) preuzimati proizvedenu električnu energiju isporučenu u mrežu od strane prosumera bez naknade za neiskorišteni energetska ili monetarni kredit,
- j) pružanja usluga punjenja električnih vozila,
- k) zahtijevati provjeru ispravnosti dostavljenih podataka potrošnje električne energije krajnjeg kupca električne energije od ODS-a.
- (2) Rezervni snabdjevač, pored prava iz stava (1) ovog člana ima pravo:
- a) zahtijevati obustavu isporuke električne energije ukoliko krajnji kupac ne zaključi ugovor o rezervnom snabdijevanju u roku od osam dana od dana početka rezervnog snabdijevanja,
- b) zahtijevati od ODS-a obustavu isporuke električne energije krajnjem kupcu koji ne zaključi ugovor o snabdijevanju sa tržišnim snabdjevačem do isteka roka definisanog ugovorom o rezervnom snabdijevanju.
- (3) Snabdjevač je obavezan:
- a) osigurati električnu energiju prema zaključenim ugovorima o snabdijevanju sa krajnjim kupcima,
- b) na prikladan način obavijestiti krajnje kupce o mogućnosti izbora snabdjevača, važećim cijenama i naknadama i standardnim uslovima za zaključenje ugovora o snabdijevanju,
- c) dostaviti krajnjim kupcima sadržaj uslova snabdijevanja koji je napisan jasnim i jednostavnim jezikom,
- d) obračunavati električnu energiju i naknade za izvršene usluge, u skladu sa propisima i ugovoru o snabdijevanju,
- e) izdati račun za isporučenu električnu energiju,
- f) ponuditi odgovarajuće načine plaćanja koji nisu diskriminirajući za krajnje kupce,
- g) neposredno obavijestiti krajnje kupce o svakoj namjeri izmjene uslova ugovora o snabdijevanju, njihovom pravu na raskid ugovora, promjeni i razlozima za promjenu cijene najkasnije 30 dana prije stupanja na snagu,
- h) objaviti uslove, postupak, pravne posljedice, odnosno prava kupca u slučaju obustave isporuke električne energije zbog neispunjavanja obaveza iz ugovora o snabdijevanju električnom energijom,
- i) informisati krajnje kupce o mjerama koje se mogu preduzeti u cilju izbjegavanja obustave isporuke,
- j) osigurati besplatnu telefonsku liniju za obavještanje i odgovore na pitanja kupaca radi informisanja o uslovima i načinu ostvarivanja prava kupaca,
- k) obavještavati krajnje kupce jednom godišnje o udjelu svakog pojedinog izvora energije u ukupnoj energiji koju je koristio za snabdijevanje krajnjih kupaca u prethodnoj godini,
- l) upućivati na postojeće izvore informacija, gdje su javnosti dostupne informacije o uticaju na okolinu i mjerama energetske efikasnosti, u pogledu emisija stakleničkih gasova koji su posljedica proizvodnje električne energije iz svih izvora,
- m) rješavati prigovore krajnjih kupaca na jednostavan, pravedan i brz način,
- n) učestvovati u postupku promjene snabdjevača bez nametanja administrativnih barijera koje otežavaju ili sprječavaju promjenu snabdjevača,
- o) na jednostavan način obavještavati krajnje kupce o mjerama unaprjeđenja energetske efikasnosti u finalnoj potrošnji električne energije,
- p) preuzeti balansnu odgovornost,
- q) izvršiti druge obaveze u skladu sa propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi, trgovina i promet robe i usluga i zaštita potrošača,
- r) zaključivati ugovore o snabdijevanju električnom energijom sa krajnjim kupcima, u skladu sa zakonom i ovim Opštim uslovima,
- s) otkupiti i preuzeti i snabdijevati krajnje kupce pripadajućim količinama električne energije proizvedene korištenjem obnovljivih izvora energije i u efikasnoj kogeneraciji,
- t) primjenjivati tarife za korištenje distributivnog sistema u skladu sa podacima primljenim od ODS-a,
- u) obavijestiti kupce na prikladan način o elementima ugovora o snabdijevanju vezanim za vrstu i nivo kvaliteta ponuđenih usluga prije zaključivanja ugovora,
- v) direktno obavještavati krajnje kupce o svakoj promjeni tarifa za korištenje distributivne mreže i ostalih naknada koje se obračunavaju krajnjem kupcu,
- w) prijaviti ugovor, prestanak ugovora, odnosno svaku promjenu ugovora nadležnom operatoru sistema,
- x) dostaviti nadležnom operatoru sistema podatke o krajnjem kupcu, mjestima primopredaje, vrsti ugovora i periodu snabdijevanja najkasnije tri dana prije početka snabdijevanja krajnjeg kupca,
- y) dostaviti krajnjem kupcu konačni obračun njegove potrošnje nakon svake promjene snabdjevača električne energije u roku ne dužem od 15 dana od dana promjene snabdjevača,
- z) osigurati elektronsku dostavu računa u slučaju da krajnji kupac isto zahtjeva,
- aa) primjenjivati sistem za elektronsku razmjenu podataka,
- bb) u ugovorenom roku isplaćivati ODS-u fakturisane iznose za korištenje distributivne mreže,
- cc) osigurati podatke potrebne za aplikaciju za poređenje cijena snabdijevanja sa ciljem informisanja krajnjih kupaca iz kategorije domaćinstva i komercijalnih kupaca čija godišnja potrošnja ne prelazi 100.000 kWh o tržišnim cijenama snabdijevanja.
- (4) Javni snabdjevač, pored obaveza iz stava (3) ovog člana, je obavezan:
- a) snabdijevati krajnje kupce koji koriste pravo na uslugu javnog snabdijevanja po cijenama javne usluge na koje je saglasnost dao ili utvrdio FERK i primjenjivati mjere zaštite ovih kupaca,
- b) osigurati redovno i sigurno snabdijevanje krajnjih kupaca električnom energijom,
- c) osigurati propisani, odnosno ugovoreni kvalitet snabdijevanja električnom energijom,
- d) uspostaviti korisničke centre za pružanje informacija, komisiju za rješavanje prigovora krajnjih kupaca i posredovati u ostvarivanju prava krajnjih kupaca kod operatora sistema.
- (5) Rezervni snabdjevač, pored obaveza iz stava (3) ovog člana, je obavezan:
- a) snabdijevati krajnje kupce koji koriste to pravo po cijenama utvrđenim na osnovu metodologije koju je utvrdio FERK,
- b) zaključiti ugovor o rezervnom snabdijevanju najkasnije u roku od osam dana od dana početka rezervnog snabdijevanja.

Član 7.

(Prava i obaveze korisnika sistema)

- (1) Korisnik sistema ima pravo:
- a) pristupa distributivnoj mreži po regulisanim uslovima na transparentan i nediskriminirajući način,
 - b) priključenja na distributivnu mrežu svih objekata koji ispunjavaju uslove propisane Zakonom i podzakonskim aktima, a koji posjeduju potrebna odobrenja u skladu sa propisima iz oblasti građenja,
 - c) biti informisan o razlozima odbijanja pristupa mreži koji moraju biti objektivni, nediskriminirajući i detaljno obrazloženi,
 - d) podnijeti žalbu FERK-u ukoliko mu je odbijen pristup mreži ili je nezadovoljan uslovima pristupa,
 - e) na smanjenje ranije odobrene priključne snage bez plaćanja naknade,
 - f) na prenos vlasništva tehnički ispravnog priključka, uključujući mjerno mjesto, na ODS radi daljeg upravljanja i održavanja,
 - g) na naknadu štete nastale uslijed isporuke nekvalitetne električne energije od ODS-a u skladu sa Opštim uslovima i ugovorom o korištenju distributivne mreže,
 - h) pokrenuti postupak pred nadležnim sudom ukoliko sa ODS-om sporazumno ne utvrdi naknadu za učinjenu štetu,
 - i) na finansijsku kompenzaciju u skladu sa standardima kvaliteta snabdijevanja propisanim pravilnikom o kvalitetu snabdijevanja,
 - j) zaključiti sa agregatorom ugovor o agregiranju, nezavisno od postojećeg ugovora o snabdijevanju ili ugovora kojim se uređuje otkup električne energije, ukoliko ima osigurane tehničke uslove,
 - k) na ugradnju zasebnog mjernog uređaja na dijelu instalacija korisnika koje se koriste za pružanje usluga fleksibilnosti, ukoliko se usluge fleksibilnosti ne pružaju na nivou kompletnog objekta korisnika mreže.
- (2) Korisnik sistema je obavezan:
- a) pribaviti elektroenergetsku saglasnost u svrhu priključenja objekta na distributivnu mrežu i u drugim slučajevima propisanim ovim Opštim uslovima,
 - b) zaključiti ugovor o priključenju na distributivnu mrežu prije izgradnje priključka na distributivnoj mreži,
 - c) dostaviti ODS-u, nakon izgradnje objekta u cilju priključenja objekta na distributivnu mrežu, potvrdu o ispravnosti električnih instalacija odnosno odobrenja za upotrebu za ostale objekte,
 - d) platiti naknadu za priključenje ODS-u za priključenje novog objekta na distributivnu mrežu, povećanje priključne snage postojećeg objekta ili izmjene na postojećem priključku,
 - e) zaključiti ugovor o korištenju distributivne mreže,
 - f) plaćati naknadu za korištenje distributivne mreže,
 - g) platiti naknadu ODS-u za pružanje nestandardnih usluga,
 - h) snositi troškove redovnog i investicionog održavanja vlastitog priključka i ostale troškove propisane Zakonom i ovim Opštim uslovima,
 - i) dozvoliti ODS-u priključenje novog korisnika distributivnog sistema preko postojećeg priključka, bez obzira da li su priključak i mjerno mjesto u vlasništvu ODS-a ili postojećeg korisnika distributivnog sistema,
 - j) omogućiti ovlaštenim predstavnicima ODS-a pristup mjernim uređajima i električnim instalacijama u svom vlasništvu, kao i mjernim uređajima, objektima i opremi u vlasništvu ODS-a koji se nalaze na njegovom posjedu, radi očitavanja, kontrole, ispitivanja, pregleda,

provjere ispravnosti, otklanjanja kvarova, izmještanja i zamjene mjernih uređaja i opreme, kao i radi obustave isporuke,

- k) zaštititi od oštećenja i neovlaštenog pristupa mjerne uređaje koji su locirani na njegovom posjedu,
- l) nadoknaditi štetu koju prouzrokuje ODS-u,
- m) informisati svog snabdjevača/kupca električne energije o elementima postrojenja koji se koriste za pružanje usluga fleksibilnosti ako pruža usluge fleksibilnosti.

Član 8.

(Prava i obaveze krajnjeg kupca i aktivnog kupca)

- (1) Osim prava propisanih za korisnike distributivnog sistema, krajnji kupci imaju i pravo:
- a) na korištenje dijela ili ukupne odobrene priključne snage na drugoj lokaciji u okviru istog trafó područja TS 10(20)/0,4 kV, u skladu sa odredbama ovih Opštih uslova,
 - b) na izbor grupe potrošnje prilikom priključenja zavisno od opremljenosti mjernog sloga, te pravo na promjenu grupe jednom u toku kalendarske godine bez plaćanja naknade izuzev troškova obrade zahtjeva i prilagodbe mjernog mjesta,
 - c) na slobodan izbor snabdjevača električnom energijom,
 - d) da im električnu energiju osigurava snabdjevač na osnovu ugovora o snabdijevanju,
 - e) na snabdijevanje električnom energijom u okviru usluge javnog snabdijevanja ukoliko pripadaju kategoriji domaćinstvo, mali kupci i krajnji kupci od posebnog društvenog značaja,
 - f) slobodno ugovarati količinu i cijenu električne energije sa snabdjevačem električne energije koga izabere na tržištu,
 - g) na rezervno snabdijevanje u slučajevima propisanim Zakonom i Pravilnikom o promjeni snabdjevača ("Službene novine Federacije BiH", broj 22/24),
 - h) snabdijevati se u sistemu javnog snabdijevanja i u sistemu rezervnog snabdijevanja po cijenama utvrđenim u skladu sa Pravilnikom o metodologiji za utvrđivanje cijena za snabdijevanje električnom energijom krajnjih kupaca kod javnog i rezervnog snabdjevača ("Službene novine Federacije BiH", broj 22/24),
 - i) zaključiti više od jednog ugovora o snabdijevanju električnom energijom pod uslovom da je osigurano mjerenje električne energije na nivou obračunskog perioda na balansnom tržištu,
 - j) biti unaprijed upoznati sa uslovima snabdijevanja prije zaključenja ugovora o snabdijevanju i zaštićeni od nepoštenih i zavaravajućih metoda prodaje,
 - k) na sažetak uslova snabdijevanja koji je napisan jasnim i jednostavnim jezikom,
 - l) na izbor načina plaćanja za utrošenu električnu energiju, u skladu sa ponuđenim opcijama snabdjevača,
 - m) na promjenu snabdjevača u propisanom roku za promjenu snabdjevača,
 - n) na pristup podacima o vlastitoj potrošnji te mogu snabdjevačima električnom energijom ustupiti ili omogućiti pristup tim podacima,
 - o) zahtijevati elektronsku dostavu računa,
 - p) na konačni obračun svoje potrošnje nakon svake promjene snabdjevača električne energije u roku koji ne može biti duži od 15 dana od dana promjene snabdjevača,
 - q) zahtijevati od ODS-a isključenje sa distributivne mreže u skladu sa ovim Opštim uslovima,

- r) na podnošenje prigovora ODS-u ukoliko je nezadovoljan utvrđenom neovlaštenom potrošnjom i izvršenim obračunom neovlaštene potrošnje,
 - s) na podnošenje prigovora snabdjevaču ili ODS-u ukoliko je nezadovoljan kvalitetom usluge,
 - t) na podnošenje prigovora ODS-u ili snabdjevaču u vezi sa postupanjem ili neispunjenjem obaveza ODS-a ili snabdjevača,
 - u) na podnošenje zahtjeva za rješavanje spora FERK-u,
 - v) ostvarivati svoja prava i u redovnim sudskim postupcima,
 - w) zahtijevati da se informacije iz ugovora o snabdijevanju po tržišnim uslovima tretiraju kao povjerljive informacije,
 - x) udružiti radi zajedničkog nastupa prema snabdjevačima na tržištu, sa ciljem osiguravanja mjera zaštite krajnjih kupaca, transparentnosti i poboljšanja ugovornih uslova,
 - y) ostvarivati posebna prava po osnovu stanja socijalne potrebe ili potreba zaštite života i zdravlja u skladu sa Zakonom o energiji i regulaciji energetske djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine,
 - z) na informisanje o tržišnim cijenama snabdijevanja preko aplikacije za poređenje cijena snabdijevanja za krajnje kupce iz kategorije domaćinstva i komercijalni kupci čija godišnja potrošnja ne prelazi 100.000 kWh,
 - aa) kao aktivni kupac djelovati na tržištu samostalno ili preko agregatora,
 - bb) kao aktivni kupac proizvoditi električnu energiju za vlastite potrebe i prodavati električnu energiju koju sami proizvedu svom snabdjevaču preko ugovora o snabdijevanju ili drugim subjektima preko ugovora o otkupu električne energije,
 - cc) kao aktivni kupac učestvovati u pružanju usluga fleksibilnosti i programima energetske efikasnosti,
 - dd) kao aktivni kupac povjeriti ovlaštenoj trećoj strani na upravljanje postrojenja potrebna za njegove aktivnosti, uključujući postavljanje, rad, obradu podataka i održavanje postrojenja i instalacija, u kojem slučaju se treća strana ne smatra aktivnim kupcem,
 - ee) priključiti elektranu koja koristi obnovljive izvore energije na unutrašnje električne instalacije svog objekta za potrebe vlastite potrošnje u skladu sa zakonom i pravilima o priključenju na mrežu,
 - ff) biti prosumeri koji djeluju zajednički ukoliko su kupci iz kategorije domaćinstva i komercijalni kupci čiji su objekti locirani unutar iste zgrade ili stambenog kompleksa.
- (2) Osim obaveza propisanih za korisnike distributivnog sistema, krajnji kupac je obavezan i:
- a) zaključiti sa snabdjevačem ugovor o snabdijevanju električnom energijom,
 - b) uredno izmirivati obaveze na osnovu zaključenih ugovora o snabdijevanju i korištenju mreže,
 - c) koristiti električnu energiju i snagu u skladu sa elektroenergetskom saglasnošću i zaključenim ugovorima,
 - d) obavijestiti snabdjevača u slučaju zahtjeva za isključenje objekta sa distributivne mreže u skladu sa ovim Opštim uslovima,
 - e) obavijestiti ODS o svim promjenama, uključujući eventualne kvarove na priključku i mjernim uređajima, na način i u rokovima propisanim ovim Opštim uslovima,
 - f) na zahtjev snabdjevača nadoknaditi mu troškove usluge obustave isporuke električne energije i troškove usluge kojom se ponovo omogućava snabdijevanje električnom energijom;
- g) platiti ODS-u obračunati iznos neovlašteno preuzete električne energije;
 - h) kao aktivni kupci koji zajednički nastupaju dostaviti ODS-u popis svojih obračunskih mjernih mjesta, proizvodnih postrojenja i postrojenja za skladištenje energije te pravila za internu raspodjelu zajednički proizvedene ili uskladištene električne energije,
 - i) kao aktivni kupci biti balansno odgovorne strane ili prenijeti balansnu odgovornost na drugu balansno odgovornu stranu, u skladu sa pravilima o radu balansnog tržišta,
 - j) dostaviti snabdjevaču, svaku promjenu u pogledu izmjene opštih podataka vezano za mjerno mjesto na kojem se preuzima električna energija u roku od 15 dana od dana nastupanja takve promjene.
- (3) Aktivni kupci zadržavaju sva prava i obaveze koje su propisane za krajnje kupce.

Član 9.

(Prava i obaveze proizvođača)

- (1) Proizvođač pored prava propisanih za korisnike sistema ima i sljedeća prava:
- a) pristupati prenosnoj i distributivnoj mreži pod uslovima utvrđenim propisima o radu prenosnog, odnosno distributivnog sistema,
 - b) prodavati proizvedenu električnu energiju na konkurentskom tržištu,
 - c) pružati pomoćne usluge u skladu sa svojim tehničkim mogućnostima,
 - d) na podnošenje zahtjeva za preliminarno mišljenje od ODS-a o mogućnostima priključenja u svrhu sagledavanja mogućih opcija i okvirnih troškova priključenja elektroenergetskog objekta na mrežu od ODS-a,
 - e) na privremeno priključenje proizvodnog objekta za potrebe probnog rada a najduže do šest mjeseci od dana pribavljanja odobrenja za upotrebu objekta,
 - f) na prednost pri dispečiranju distribuirane proizvodnje u slučaju da se radi o proizvodnom postrojenju koje koristi obnovljive izvore energije ili otpad ili je kogeneracijsko postrojenje.
- (2) Osim obaveza propisanih za korisnike sistema proizvođač električne energije ima i sljedeće obaveze:
- a) primjenjivati propise i pravila koji se odnose na rad prenosnog i distributivnog sistema u skladu sa Zakonom i ovim Opštim uslovima,
 - b) posjedovati ispravan i verifikovan mjerni uređaj koji omogućava mjerenje proizvedene električne energije, kao i električne energije koja se preuzima ili isporučuje u mrežu,
 - c) zadovoljavati tehničke i pogonske uslove definisane tehničkim propisima i standardima, uključujući vođenje pogonske i tehničke dokumentacije,
 - d) održavati elektrane u ispravnom stanju, osigurati njihovu pogonsku spremnost i sigurno korištenje, uključujući i informacionu sigurnost, u skladu sa tehničkim i drugim propisima i standardima,
 - e) bez naknade omogućiti nadležnom operatoru sistema slobodan pristup opremi u njegovom postrojenju koja se koristi za prenos ili distribuciju električne energije u svrhu održavanja protoka električne energije,
 - f) staviti na raspolaganje nadležnom operatoru sistema podatke potrebne za rad sistema,
 - g) osigurati neometan pristup svojim objektima, postrojenjima i opremi, te pružiti potrebne informacije

- i dokumentaciju FERK-u i nadležnim inspekcijским organima,
- h) vršiti redovne periodične preglede postrojenja u cilju utvrđivanja pogonske ispravnosti i sigurnosti elektroenergetskih objekata,
- i) razraditi pogonska uputstva zajedno sa nadležnim operatorom sistema za svoje proizvodne objekte,
- j) primjenjivati sistem za elektronsku razmjenu podataka,
- k) obavijestiti ODS o eventualnim kvarovima na mjestu i/ili zastojima, remontima i kvarovima na proizvodnim postrojenjima,
- l) zaključiti ugovor o otkupu/kupoprodaji proizvedene električne energije i o istome bez odgađanja obavijestiti ODS.

Član 10.

(Prava i obaveze operatora skladišta energije)

- (1) Operator skladišta energije pored prava propisanih za korisnike sistema ima i sljedeća prava:
- a) na preliminarno mišljenje od ODS-a o mogućnostima priključenja postrojenja za skladištenje u svrhu sagledavanja mogućih opcija i okvirnih troškova priključenja istog na mrežu u skladu sa ovim Opštim uslovima,
- b) pristupati mreži u skladu sa propisanim uslovima,
- c) prodavati i kupovati električnu energiju pod uslovima utvrđenim Zakonom i drugim propisima,
- d) priključenje tokom probnog rada postrojenja, a najduže do šest mjeseci od dana pribavljanja odobrenja za upotrebu objekta.
- (2) Osim obaveza propisanih za korisnike sistema, operator skladišta energije je obavezan:
- a) zadovoljavati propisane tehničke i pogonske uslove,
- b) postupati u skladu sa pravilima zaštite tržišne konkurencije prilikom učestvovanja na tržištu električne energije,
- c) staviti na raspolaganje operatorima sistema podatke potrebne za pogon i vođenje elektroenergetskog sistema, kao i ostale tražene podatke.

Član 11.

(Prava i obaveze energetske zajednice građana)

- (1) Članovi energetske zajednice građana zadržavaju prava kao krajnji kupci ili aktivni kupci, a energetska zajednica građana pored prava propisanih za korisnike sistema ima i pravo:
- a) posebnim ugovorom prenijeti na ODS poslove raspodjele proizvedene i utrošene električne energije između članova zajednice,
- b) proizvoditi električnu energiju za vlastite potrebe i prodavati višak proizvedene električne energije u skladu sa Zakonom, Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i podzakonskim aktima,
- c) učestvovati na tržištu električne energije direktno ili putem agregatora.
- (2) Članovi energetske zajednice građana zadržavaju obaveze kao krajnji kupci ili aktivni kupci, a energetska zajednica građana pored obaveza propisanih za korisnike sistema ima i obaveze:
- a) urediti način podjele električne energije proizvedene ili uskladištene u vlastitim postrojenjima između članova energetske zajednice građana,
- b) dostaviti ODS-u, u slučaju da je istom ugovorom prenijela poslove raspodjele proizvedene i utrošene energije između članova zajednice, popis obračunskih mjernih mjesta proizvodnih postrojenja, postrojenja za

skladištenje i članova koji su uključeni u dijeljenje električne energije i pravila za internu raspodjelu zajednički proizvedene ili uskladištene električne energije u svrhu dijeljenja električne energije,

- c) plaćanja naknade za pružanje usluga raspodjele proizvedene i utrošene električne energije između članova zajednice ODS-u u slučaju da je istom ugovorom prenijela poslove raspodjele, prema cjeniku nestandardnih usluga.

DIO DRUGI - PRIKLJUČENJE I USLOVI KORIŠTENJA DISTRIBUTIVNE MREŽE**POGLAVLJE I - PRELIMINARNO MIŠLJENJE I USLOVI I NAČINI IZDAVANJA ELEKTROENERGETSKE SAGLASNOSTI****Odjeljak A. Preliminarno mišljenje****Član 12.**

(Zahtjev za preliminarno mišljenje)

- (1) Pravno ili fizičko lice može zatražiti od ODS-a preliminarno mišljenje o mogućnosti priključenja proizvodnog postrojenja ili postrojenja za skladištenje energije.
- (2) Preliminarno mišljenje o mogućnostima priključenja je neobavezujuće i izdaje se u svrhu informisanja podnosioca zahtjeva o mogućim opcijama za priključenje na distributivnu mrežu i okvirnim troškovima priključenja elektroenergetskog objekta na mrežu u vrijeme podnošenja zahtjeva.
- (3) Troškove izdavanja preliminarog mišljenja o mogućnostima priključenja snosi podnosilac zahtjeva, prema cjenovniku nestandardnih usluga.
- (4) ODS je obavezan u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva, da izda preliminarno mišljenje o mogućnostima priključenja u svrhu sagledavanja mogućih opcija i okvirnih troškova priključenja elektroenergetskog objekta na mrežu.

Član 13.

(Sadržaj preliminarog mišljenja koje izdaje ODS)

- (1) Preliminarno mišljenje o mogućnosti priključenja proizvodnog postrojenja ili postrojenja za skladištenje energije sadrži energetske, tehničke i druge uslove za priključenje, a posebno:
- a) opšte podatke o objektu koji se priključuje, uključujući naziv, vrstu, adresu/lokaciju i namjenu objekta,
- b) broj katastarske čestice na kojoj se planira graditi objekat,
- c) priključna snaga objekta,
- d) naponski nivo i mjesto priključka,
- e) moguća mjesta i načini priključenja objekta,
- f) okvirne troškove priključenja za različite opcije priključenja,
- g) druge tehničke uslove ukoliko je potrebno.

Odjeljak B. Uslovi i načini izdavanja elektroenergetske saglasnosti**Član 14.**

(Nadležnost za izdavanje, obaveza pribavljanja i primjene uslova iz elektroenergetske saglasnosti)

- (1) Investitor koji namjerava priključiti svoj objekat na distributivnu mrežu dužan je pribaviti elektroenergetsku saglasnost.
- (2) Elektroenergetska saglasnost pribavlja se prije izdavanja urbanističke ili lokacijske informacije. Elektroenergetske saglasnosti za priključenje objekata na distributivnu mrežu naponskih nivoa do uključivo 35 kV izdaje nadležni ODS.

- (3) ODS utvrđuje načine i uslove priključenja na distributivnu mrežu u skladu sa odredbama Zakona, ovim Opštim uslovima i pravilnikom o metodologijama za utvrđivanje naknada za priključenje na distributivni sistem i priključenje na zatvoreni distributivni sistem.
- (4) ODS utvrđuje načine i uslove priključenja na distributivnu mrežu u skladu sa odredbama Zakona, ovim Opštim uslovima, pravilnikom o metodologijama za utvrđivanje naknada za priključenje na distributivni sistem i priključenje na zatvoreni distributivni sistem, pravilima o radu distributivnog sistema i pravilima o priključenju objekata korisnika distributivnog sistema na distributivnu mrežu.
- (5) Uslovi koje ODS propiše u elektroenergetskoj saglasnosti su obavezni za objekat koji se priključuje na distributivnu mrežu i isti se ne smiju mijenjati bez izdavanja nove elektroenergetske saglasnosti.

Član 15.

(Elektroenergetska saglasnost)

- (1) Elektroenergetska saglasnost sadrži elektroenergetske i tehničke uslove, kao i druge uslove propisane ovim Opštim uslovima, koje su korisnici distributivnog sistema dužni da ispune prije priključenja na distributivnu mrežu.
- (2) Izuzetno, u slučaju izmjene uslova priključenja u periodu od izdavanja elektroenergetske saglasnosti do zaključenja ugovora o priključenju na distributivnu mrežu, ODS vrši izmjene ranije izdate elektroenergetske saglasnosti.
- (3) Osim u slučaju iz člana 14. stav (1) ovih Opštih uslova, potrebno je pribaviti elektroenergetsku saglasnost od ODS-a prije nego se pristupi:
- a) promjeni priključne snage,
 - b) zamjeni, premještanju ili rekonstrukciji postojećeg priključka ili mjernog mjesta,
 - c) objedinjavanju više mjernih mjesta u jedno mjerno mjesto,
 - d) dijeljenju jednog mjernog mjesta na veći broj mjernih mjesta na istom objektu,
 - e) promjeni namjene objekta i kategorije potrošnje električne energije,
 - f) izgradnji proizvodnog objekta, uređaja koji imaju izražen povratni uticaj na mrežu ili skladišta, na unutrašnje instalacije objekta,
 - g) izgradnji stanice za punjenje električnih vozila snage veće od 3,7 kW na unutrašnje instalacije objekta,
 - h) odobrenju statusa zatvorenog distributivnog sistema.
- (4) Za mjerno mjesto objekta sa već odobrenom priključnom snagom većom od 23 kW, koji nema mjerenje snage, ODS će bez naknade izdati novu elektroenergetsku saglasnost i ugraditi mjerne uređaje za mjerenje električne energije i snage, pa ga svrstati u odgovarajuću grupu potrošnje.
- (5) U slučaju priključenja višespratnih objekata, investitor podnosi jedan zahtjev za elektroenergetsku saglasnost sa pojedinačno navedenim mjernim mjestima. Naknada za priključenje obračunava se u skladu sa pravilnikom o metodologijama za utvrđivanje naknada za priključenje na distributivni sistem i priključenje na zatvoreni distributivni sistem.
- (6) Za svako pojedinačno mjerno mjesto iz stava (5) ovog člana izdaje se elektroenergetska saglasnost i zaključuje ugovor o priključenju, ugovor o korištenju distributivne mreže i ugovor o snabdijevanju električnom energijom.
- (7) U slučaju promjene vlasništva nad objektom za koji je izdata elektroenergetska saglasnost, novom vlasniku se izdaje rješenje dok izdata elektroenergetska saglasnost ostaje neizmijenjena.
- (8) U slučaju zakupa objekta ne izdaje se nova elektroenergetska saglasnost.

- (9) Izdata elektroenergetska saglasnost važi samo za priključak, mjerno mjesto i lokaciju definisanu u istoj, pa odobrena priključna snaga iz iste nije prenosiva na drugu lokaciju.
- (10) Izuzetno u odnosu na stav (9) ovog člana krajnji kupac čiji objekat je priključen na niskonaponsku distributivnu mrežu ima pravo zahtijevati korištenje dijela ili ukupne odobrene priključne snage na drugoj lokaciji u okviru istog trafo područja TS 10(20)/0,4 kV. U tom slučaju se izdaje nova elektroenergetska saglasnost.

Član 16.

(Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost)

- (1) Investitor koji želi priključiti svoj objekat na distributivnu mrežu ili u slučajevima iz člana 15. stav (3) ovih Opštih uslova podnosi ODS-u zahtjev za elektroenergetsku saglasnost u pisanoj formi, a može se podnijeti i u formi elektronske isprave u skladu sa posebnim zakonom.
- (2) Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost uključuje sve informacije potrebne ODS-u da adekvatno procijeni uslove priključenja, i isti sadrži:
- a) podatke o podnosiocu zahtjeva,
 - b) naziv, vrstu objekta i adresu/lokaciju objekta i kopiju plana katastarske čestice na kojoj se planira graditi objekat,
 - c) namjenu objekta,
 - d) priključnu snagu i planiranu godišnju potrošnju/proizvodnju zavisno od namjene objekta za koji se podnosi zahtjev,
 - e) režim rada,
 - f) tehničke karakteristike objekta za koji se podnosi zahtjev,
 - g) projektnu dokumentaciju - idejni projekat koji se odnosi na objekat i instalacije objekta za koji se podnosi zahtjev,
 - h) dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva prema cjenovniku nestandardnih usluga nadležnog ODS-a.

Član 17.

(Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost sa ograničenim rokom trajanja)

- (1) Elektroenergetska saglasnost sa ograničenim rokom trajanja izdaje se za potrebe priključenja objekata koji se privremeno koriste, a čiji priključak se montira i demontira za potrebe privremenog korištenja ili objekata izgrađenih bez odobrenja za građenje uz uvjerenje izdato od strane organa uprave nadležnog za izdavanje odobrenja za gradnju o činjenicama o kojima organ vodi službeni evidenciju ili nakon provedenog postupka, u sljedećim slučajevima:
- a) ako se izgrađeni objekat nalazi na području gdje nisu doneseni planski dokumenti,
 - b) ako je izgrađeni objekat u postupku legalizacije.
- (2) Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost sa ograničenim rokom trajanja sadrži:
- a) podatke o podnosiocu zahtjeva,
 - b) naziv, vrstu objekta i adresu/lokaciju objekta,
 - c) namjenu objekta,
 - d) razlog ograničenog roka trajanja,
 - e) instalisanu i priključnu snagu objekta za koji se podnosi zahtjev,
 - f) rok priključenja,
 - g) vrijeme trajanja priključka,
 - h) odobrenje nadležnog organa, gdje je primjenjivo,
 - i) dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva,
 - j) planiranu godišnju potrošnju.

Члан 18.

(Sadržaj elektroenergetskih saglasnosti za korisnike sistema)

Elektroenergetska saglasnost za korisnike sistema sadrži elektroenergetske, tehničke i druge uslove za priključenje, a posebno:

- opšte podatke o objektu koji se priključuje, uključujući naziv, vrstu, adresu/lokaciju i namjenu objekta,
- broj katastarske čestice na kojoj se nalazi objekat,
- priključnu snagu objekta,
- naponski nivo i mjesto priključenja,
- kategoriju potrošnje,
- način priključenja objekta, vrstu mjernih, zaštitnih i upravljačkih instalacija,
- tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
- obaveze korisnika sistema da za režim preuzimanja električne energije sa faktorom snage ($\cos()$ nižim od 0,95 ugradi u svom postrojenju uređaj za kompenzaciju prekomjerno preuzete reaktivne električne energije, ukoliko je primjenjivo,
- sistem tehničke zaštite u distributivnoj mreži i u objektu korisnika sistema,
- rok za zaključenje ugovora o priključenju,
- rok važenja izdate saglasnosti i uslove pod kojima je korisnik distributivnog sistema obavezan pribaviti novu elektroenergetsku saglasnost,
- tehničke karakteristike proizvodnog objekta, proizvodnog objekta za vlastite potrebe ili postrojenja za skladištenje energije ukoliko je primjenjivo,
- druge tehničke i opšte uslove ukoliko je potrebno.

Члан 19.

(Odlučivanje po zahtjevu)

- Po zahtjevima iz članova 16. i 17. ovih Opštih uslova ODS odlučuje u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/98, 48/99 i 61/22) u roku od 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva ako se traži priključenje na niskom naponu, odnosno 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva ako se traži priključenje na srednjem naponu.
- ODS će izdati elektroenergetsku saglasnost u skladu sa tehničkim i pogonskim mogućnostima distributivne mreže i planovima i programima razvoja, poštujući principe transparentnosti rada i ravnopravnosti svih korisnika sistema.
- ODS može odbiti zahtjev za elektroenergetsku saglasnost isključivo uslijed nepostojanja distributivnih kapaciteta i neispunjavanja uslova propisanih zakonom i podzakonskim aktima.
- Rješenje po podnesenom zahtjevu za elektroenergetsku saglasnost ODS je obavezan da donese u pisanoj formi, čiji je sastavni dio elektroenergetska saglasnost ukoliko se ista izdaje, u kojem će obrazložiti razloge donošenja istog, uz obavezno navođenje uputstva o pravu na žalbu, te da osigura dokaz o urednoj dostavi istog.

Члан 20.

(Pravo na žalbu)

- Protiv odluke iz člana 19. stav (4) korisnik distributivnog sistema ima pravo žalbe o kojoj odlučuje FERK u skladu sa odredbama Pravilnika o rješavanju žalbi i sporova.
- Žalba iz stava (1) ovog člana se neposredno predaje ili šalje poštom ODS-u koji je donio rješenje u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Члан 21.

(Rok važenja elektroenergetske saglasnosti)

- Rok važenja izdate elektroenergetske saglasnosti po kojoj je izvršeno priključenje nije ograničen.

- Izuzetno od stava (1) ovog člana elektroenergetska saglasnost sa ograničenim rokom trajanja može se izdati za objekte koji su navedeni u članu 17. stav (1) ovih Opštih uslova.
- Izdata elektroenergetska saglasnost prestaje važiti ukoliko se po istoj, u roku od četiri godine, ne podnese zahtjev za priključenje objekta na distributivnu mrežu i ne potpiše ugovor o korištenju distributivne mreže, ugovor o snabdijevanju električnom energijom ukoliko je krajnji kupac, odnosno druge ugovore u skladu sa zakonom za druge korisnike sistema.
- Izdata elektroenergetska saglasnost prestaje važiti i u slučaju izdavanja nove elektroenergetske saglasnosti u skladu sa članom 15. stav (3).

Члан 22.

(Tipski obrasci)

- ODS je obavezan izraditi tipske obrasce zahtjeva za izdavanje elektroenergetskih saglasnosti.
- Obrasci iz stava (1) ovog člana moraju biti dostupni javnosti bez naknade na službenoj internet stranici i organizacionim jedinicama za informisanje ODS-a.

POGLAVLJE II - UGOVORI

Члан 23.

(Vrste ugovora)

Odnosi između ODS-a, snabdjevača i korisnika sistema uređuju se sljedećim ugovorima:

- ugovorom o priključenju,
- ugovorom o korištenju distributivne mreže,
- ugovorom o snabdijevanju električnom energijom i
- posebnim ugovorima.

Члан 24.

(Ugovor o priključenju)

- Ugovor o priključenju zaključuju ODS i korisnik distributivnog sistema za objekat za koji je izdata elektroenergetska saglasnost prije izgradnje priključka.
- Ugovorom o priključenju definišu se troškovi priključenja, izrada priključka, nadzor nad izgradnjom priključka, postupak i rokovi priključenja, način plaćanja i druge odredbe od značaja za njegovo izvršenje.
- Ugovor o priključenju se zaključuje i u slučaju promjene priključne snage.
- ODS može korisniku distributivnog sistema kao opciju ponuditi ugovor o priključenju koji predviđa ograničenje korištenja priključne snage u unaprijed definisanim okolnostima.
- Ugovor o priključenju, pored odredbi usuglašenih između ugovornih strana sadrži i odredbe vezane za:
 - podatke o ugovornim stranama,
 - predmet ugovora, broj i datum zaključenja ugovora,
 - adresu i vrstu objekta koji se priključuje na distributivnu mrežu,
 - broj elektroenergetske saglasnosti i datum izdavanja,
 - tehničke elemente priključka u skladu sa uslovima iz izdate elektroenergetske saglasnosti,
 - iznos naknade za priključenje na distributivnu mrežu sa rokom i dinamikom uplate i načinom plaćanja,
 - uslove koji se odnose na razgraničenje obaveza ODS-a i korisnika distributivnog sistema prilikom izgradnje priključka ako je primjenjivo,
 - ukoliko izgradnju priključka ne vrši ODS, naznačiti da priključak vrši ovlašteni izvođač kojeg odabere investitor proizvodnog objekta uz saglasnost ODS-a,
 - rok za izgradnju priključka,
 - nadzor nad izgradnjom priključka ukoliko je primjenjivo,

- k) naknadu štete,
- l) primjenu zakona, ovih Opštih uslova i drugih zakona i podzakonskih akata,
- m) nadležni sud,
- n) prava i obaveze u slučaju raskida ugovora,
- o) druge elemente propisane zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Član 25.

(Ugovor o korištenju distributivne mreže)

- (1) Ugovor o korištenju distributivne mreže zaključuju ODS i korisnik sistema za objekat za koji je izdata elektroenergetska saglasnost nakon završetka izgradnje priključka.
- (2) Ugovor o korištenju distributivne mreže pored odredbi usaglašenih između ugovornih strana sadrži i odredbe vezane za:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora, broj i datum zaključenja ugovora,
 - c) broj i datum elektroenergetske saglasnosti i ugovora o priključenju,
 - d) podatke o priključnoj snazi, grupi potrošnje i ostalim energetskim veličinama odobrenim u elektroenergetskoj saglasnosti,
 - e) mjesto isporuke, mjesto i način mjerenja,
 - f) adresu, rok i način za dostavu računa i obavještenja,
 - g) upravljanje elektroenergetskim postrojenjima,
 - h) održavanje priključka u skladu sa Opštim uslovima,
 - i) nesmetani pristup ovlaštenih predstavnika ODS-a mjernim uređajima i električnim instalacijama, objektima i opremi koji su u vlasništvu korisnika distributivnog sistema ili se nalaze na njegovom posjedu u svrhu očitavanja, kontrole, ispitivanja, pregleda, provjere ispravnosti, otklanjanja kvarova, izmjешtanja i zamjene mjernih uređaja i opreme, kao i radi obustave isporuke električne energije,
 - j) uredno očitavanje mjernih uređaja i dostavljanje podataka snabdjevaču radi obračuna,
 - k) obavještenja korisnicima distributivnog sistema prije početka planiranih prekida i ograničenja isporuke,
 - l) tarife za korištenje distributivne mreže,
 - m) obavještanje korisnika distributivnog sistema o promjenama tarifa za korištenje distributivne mreže,
 - n) obračunski period,
 - o) plaćanje korištenja distributivne mreže u skladu sa tarifom za korištenje distributivne mreže, prema obračunu iskazanom na dostavljenom računu,
 - p) mjere u slučaju ugrožene sigurnosti snabdijevanja,
 - q) razloge obustave isporuke električne energije,
 - r) način obustave isporuke električne energije,
 - s) zahtjev krajnjeg kupca za isključenje objekta sa distributivne mreže u skladu sa ovim Opštim uslovima,
 - t) efikasno postupanje, na način i u rokovima propisanim za promjenu snabdjevača,
 - u) obaveze ODS-a u postupku promjene snabdjevača električne energije,
 - v) izvještanje, razmjenu podataka i povjerljivost informacija dobijenih tokom realizacije ugovora,
 - w) pravo na veći nivo kvaliteta snabdijevanja gdje je primjenjivo,
 - x) pravo na finansijsku kompenzaciju u skladu sa standardima kvaliteta snabdijevanja,
 - y) pravo na naknadu štete,
 - z) višu silu,
 - aa) primjenu Zakona, ovih Opštih uslova, pravila propisanih za tržište električne energije i drugih zakona i podzakonskih akata,

- bb) način rješavanja prigovora krajnjih kupaca,
- cc) način rješavanja sporova krajnjih kupaca,
- dd) nadležni sud,
- ee) period važenja ugovora,
- ff) prestanak ugovora,
- gg) druge elemente propisane zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

- (3) Ugovor o korištenju distributivne mreže zaključuje se i u slučaju ponovnog priključenja objekta krajnjeg kupca koji je bio isključen sa distributivne mreže u periodu dužem od jedne godine, a isti pored odredbi iz stava (2) ovog člana sadrži i iznos naknade za ponovno priključenje objekta ovog krajnjeg kupca.

Član 26.

(Ugovor o snabdijevanju električnom energijom)

- (1) Ugovor o snabdijevanju električnom energijom zaključuju snabdjevač i krajnji kupac električne energije nakon zaključenja ugovora o korištenju distributivne mreže, a istim se uređuju njihova prava i obaveze.
- (2) Ugovor o snabdijevanju krajnjih kupaca sadrži odredbe vezane za:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) prava i obaveze snabdjevača i krajnjeg kupca,
 - c) broj i datum ugovora o korištenju distributivne mreže,
 - d) podatke o mjestu isporuke i podatke o obračunskom mjernom mjestu,
 - e) adresu dostave računa,
 - f) snagu i količinu električne energije koja je predmet ugovora,
 - g) dinamiku snabdijevanja,
 - h) vrstu i nivo kvaliteta ponuđenih usluga,
 - i) razloge i način obustave isporuke električne energije,
 - j) rok na koji se ugovor zaključuje, uslove produženja ugovora, prava i obaveze u slučaju raskida ugovora i podatak o troškovima raskida ugovora,
 - k) cijene snabdijevanja, način obračuna, obračunski period i uslove plaćanja preuzete električne energije,
 - l) tarife za korištenje distributivne mreže i ostale naknade koje se obračunavaju krajnjem kupcu,
 - m) informacije o finansijskim kompenzacijama u slučaju neispunjenja garantovanih standarda kvaliteta snabdijevanja,
 - n) način informisanja kupca o promjeni cijena i drugih uslova snabdijevanja električnom energijom, kao i o promjeni tarifa za korištenje distributivne mreže,
 - o) način i rok izdavanja računa,
 - p) adresu za dostavu računa ukoliko je različita od adrese mjernog mjesta,
 - q) način rješavanja sporova, uključujući vansudsko rješavanje sporova,
 - r) pravo raskida ugovora u slučaju da krajnji kupac ne prihvati nove ugovorne uslove ili promjene cijene snabdijevanja električnom energijom,
 - s) nadležni sud,
 - t) instrumente osiguranja plaćanja po ugovoru, ukoliko je primjenjivo,
 - u) informacije koje se odnose na prava kupaca, uključujući i rješavanje prigovora,
 - v) izvještanje, razmjenu podataka i povjerljivost informacija dobijenih tokom realizacije ugovora,
 - w) druge elemente propisane zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.
- (3) Snabdjevač zaključuje ugovor o snabdijevanju električnom energijom, s opcijom neto mjerenja ili s opcijom neto obračuna prosumerima, u skladu sa Zakonom o korištenju

obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i podzakonskim aktima.

Član 27.

(Rok za promjenu snabdjevača)

U slučaju kada krajnji kupac namjerava promijeniti snabdjevača električnom energijom, postupak se mora završiti u roku i na način propisan Pravilnikom o promjeni snabdjevača, a ne može trajati duže od 21 dan.

Član 28.

(Prestanak ugovora)

Ugovori iz člana 25. i člana 26. ovih Opštih uslova prestaju u slučaju:

- a) smrti krajnjeg kupca, odnosno prestanka postojanja pravnog lica,
- b) sporazuma između ugovornih strana,
- c) promjene vlasništva nad objektom korisnika sistema,
- d) isteka roka na koji je ugovor zaključen,
- e) otkaza ugovora i
- f) nastupanja okolnosti za prestanak ugovora propisanih zakonom.

Član 29.

(Posebni ugovori)

- (1) Odnosi između ODS-a, snabdjevača i korisnika sistema na tržištu električne energije, izuzev krajnjih kupaca, uređuju se posebnim ugovorima.
- (2) Ugovori iz stava (1) ovog člana pored ostalih odredbi usaglašenih između ugovornih strana sadrže i odredbe vezane za:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora,
 - c) prava i obaveze ugovornih strana,
 - d) način međusobnog izvještavanja, razmjene podataka i povjerljivost informacija dobijenih tokom realizacije ugovora,
 - e) način povezivanja i elektronske razmjene podataka,
 - f) očitavanje mjernih uređaja i dostavljanje podataka radi obračuna i fakturisanja,
 - g) postupke na obračunskom mjernom mjestu,
 - h) ekonomske odnose između ugovornih strana,
 - i) rok na koji se ugovor zaključuje,
 - j) uslove produženja odnosno raskida ugovora,
 - k) način rješavanja sporova,
 - l) druge elemente propisane zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.
- (3) Ugovor iz stava (1) ovog člana između ODS-a i snabdjevača krajnjih kupaca, sadrži i odredbe vezane za:
 - a) primjenu tarifa za korištenje distributivne mreže u skladu sa podacima primljenim od ODS-a, uz odvojeno iskazivanje na računima,
 - b) isplatu ODS-u fakturisanih iznosa za korištenje distributivne mreže u ugovorenom roku,
 - c) dostavu bankovne garancije ODS-u, osim javnog i rezervnog snabdjevača, zasnovane na tromjesečnoj količini električne energije i snage koja se distribuiše i broju krajnjih kupaca,
 - d) razmjenu informacija o krajnjim kupcima uz obezbjeđenje zaštite povjerljivih informacija u skladu sa zakonom, pri čemu je potrebno pribaviti prethodnu saglasnost krajnjeg kupca, osim ako za takvu saglasnost ne postoji pravni osnov,
 - e) obustavu isporuke električne energije objektu krajnjeg kupca u slučaju kada krajnji kupac ne izmiruje obaveze po računu za električnu energiju.
- (4) Način međusobnog izvještavanja, povezivanja i elektronske razmjene podataka, kao i drugi postupci vezani za subjekte

iz stava (1) ovog člana i njihovo učestvovanje na tržištu električne energije moraju biti usaglašeni sa zakonom i podzakonskim aktima kojima se posebno regulišu odnosi na tržištu električne energije.

- (5) Odnosi između operatora zatvorenog distributivnog sistema i korisnika čiji su objekti priključeni na zatvoreni distributivni sistem uređuju se posebnim ugovorima.
- (6) Ugovori iz stava (5) ovog člana pored ostalih odredbi usaglašenih između ugovornih strana sadrže i odredbe vezane za:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora,
 - c) prava i obaveze ugovornih strana,
 - d) postupke na obračunskom mjernom mjestu, uključujući nesmetani pristup mjernim uređajima i električnim instalacijama, objektima i opremi u svrhu očitavanja, kontrole, ispitivanja, pregleda, provjere ispravnosti, otklanjanja kvarova, izmještanja i zamjene mjernih uređaja i opreme, kao i radi obustave isporuke,
 - e) iznos naknade za priključenje,
 - f) tarife za korištenje zatvorenog distributivnog sistema,
 - g) ekonomske odnose između ugovornih strana,
 - h) rok na koji se ugovor zaključuje,
 - i) uslove produženja odnosno raskida ugovora,
 - j) način rješavanja sporova,
 - k) druge elemente propisane zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Član 30.

(Tipski obrasci ugovora)

- (1) ODS je obavezan izraditi tipske obrasce ugovora iz člana 24. i člana 25. ovih Opštih uslova, objaviti ih na svojoj službenoj internet stranici i učiniti dostupnim u svojim organizacionim jedinicama za pružanje informacija bez naknade.
- (2) Snabdjevači su obavezni izraditi tipske obrasce ugovora iz člana 26. ovih Opštih uslova i objaviti ih na svojoj službenoj internet stranici i učiniti ih dostupnim u svojim korisničkim centrima za pružanje informacija bez naknade.

Član 31.

(Zajednička potrošnja)

Krajnji kupci potpisivanjem ugovora o snabdijevanju električnom energijom preuzimaju i obavezu plaćanja pripadajućeg dijela troškova zajedničke potrošnje.

Član 32.

(Promjena vlasništva objekta i nasljeđivanje)

- (1) Kod promjene vlasništva objekta krajnjeg kupca, raniji vlasnik-krajnji kupac je obavezan u roku od 30 dana od dana promjene vlasništva dostaviti obavještenje o otkazu ugovora o korištenju distributivne mreže, kao i ugovora o snabdijevanju električnom energijom, uz predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva u skladu sa zakonom, a novi vlasnik tog objekta je obavezan u istom roku podnijeti zahtjev za zaključenje novih ugovora, uz predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva.
- (2) Na osnovu primljenog obavještenja o otkazu ugovora krajnjeg kupca iz stava (1) ovog člana, ODS je obavezan u roku od pet dana od dana prijema obavještenja izvršiti kontrolu mjernog mjesta, očitati stanje brojila i utvrđeno dostaviti snabdjevaču.
- (3) Na osnovu očitavanja brojila iz stava (2) ovog člana, snabdjevač je obavezan izvršiti obračun potrošnje električne energije i korištenja distributivne mreže, kada obračun predstavlja osnov razgraničenja ugovornih odnosa između ranijeg vlasnika i novog vlasnika objekta, te njihovih odnosa sa ODS-om i snabdjevačem i od tog dana se ranijem

vlasniku-krajnjem kupcu ne mogu obračunavati obaveze na tom mjestu.

- (4) Ukoliko novi vlasnik objekta iz stava (1) ovog člana ne zaključi ugovor o korištenju distributivne mreže i ugovor o snabdijevanju električnom energijom u skladu sa zakonom i ovim Opštim uslovima, ODS će obustaviti isporuku električne energije na tom obračunskom mjestu na način propisan odredbama ovih Opštih uslova.
- (5) Ukoliko raniji vlasnik-krajnji kupac nije postupio u skladu sa odredbama stava (1) ovog člana, za razgraničenje obaveza za preuzetu električnu energiju mogu se koristiti odredbe ugovora o kupoprodaji objekta ili druge odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva u skladu sa zakonom u slučaju da sadrži razgraničenje ili datum na osnovu kojeg se može utvrditi ovo razgraničenje, koristit će se posljednje očitavanje mjernog uređaja.
- (6) U slučaju da ugovor o kupoprodaji objekta odnosno odgovarajuća isprava o promjeni vlasništva ne sadrži odredbe o razgraničenju, odnosno da se isto ne može utvrditi, ODS i snabdjevač će, na zahtjev novoga vlasnika objekta, uz predocjenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva zaključiti ugovor o korištenju distributivne mreže i ugovor o snabdijevanju električnom energijom u skladu sa ovim Opštim uslovima sa danom prijave novog vlasnika, kada je prijava novog vlasnika osnova razgraničenja ugovornih odnosa između ranijeg vlasnika i novog vlasnika objekta i njihovih odnosa sa ODS-om i snabdjevačem.
- (7) Nasljednik, odnosno pravni sljednik je obavezan zaključiti novi ugovor sa ODS-om i snabdjevačem i regulisati obaveze nastale prije nastupanja navedenih okolnosti, najkasnije 30 dana od dana utvrđivanja nasljednika odnosno pravnog sljednika.
- (8) Kada se ne zaključe ugovori u roku navedenom u stavu (6) ovog člana ili ako nasljednik/pravni sljednik ne prihvati obaveze prethodnika, ODS isključuje objekat nasljednika/pravnog sljednika sa distributivne mreže, a snabdjevač pokreće postupak za naplatu potraživanja po osnovu isporučene električne energije prethodniku.

Član 33.

(Zakup objekta)

- (1) U slučaju zakupa objekta zakupodavac može raskinuti ugovor o korištenju distributivne mreže i ugovor o snabdijevanju električnom energijom, u kojem slučaju zakupoprimac na osnovu zaključenog ugovora o zakupu sa zakupodavcem, zaključuje ugovor o korištenju distributivne mreže i ugovor o snabdijevanju na period trajanja zakupa.
- (2) Elektroenergetska saglasnost i ugovor o priključenju i dalje glase na zakupodavca.

Član 34.

(Prigovor na kvalitet usluge ODS-a i snabdjevača)

- (1) Krajnji kupac može podnijeti prigovor u pisanoj formi ODS-u ili snabdjevaču ukoliko je nezadovoljan kvalitetom usluge i pokušati riješiti spor mirnim putem.
- (2) Elektroenergetski subjekat iz stava (1) ovog člana dužan je krajnjem kupcu dostaviti odgovor sa obrazloženjem u pisanoj formi u roku od 15 dana od dana prijema prigovora.
- (3) Krajnji kupac koji je nezadovoljan odgovorom iz stava (2) ovog člana ima pravo u roku od 15 dana od dana prijema odgovora da podnese direktno FERK-u ili putem ODS-a ili snabdjevača zahtjev za rješavanje spora u skladu sa Pravilnikom o rješavanju žalbi i sporova.

POGLAVLJE III - USLOVI I NAČIN PRIKLJUČENJA OBJEKATA KORISNIKA SISTEMA NA DISTRIBUTIVNU MREŽU

Član 35.

(Priključak)

- (1) Priključak počinje u priključnoj tački na distributivnoj mreži koju jednoznačno određuje operator distributivnog sistema u elektroenergetskoj saglasnosti. Ukoliko to energetske prilike uslovljavaju početna tačka priključka može biti i sredjenaponska čelija u TS 110/x kV (nakon usaglašavanja operatora distributivnog sistema-a i operatora prenosnog sistema).
- (2) Priključak se završava mjernim mjestom kod korisnika sistema, uključujući i mjerni slog.
- (3) ODS je investitor izgradnje priključka novog korisnika distributivnog sistema.
- (4) Izgradnju priključka objekta krajnjeg kupca vrši ODS.
- (5) Izgradnju priključka objekta proizvođača vrši ODS ili ovlašteni izvođač kojeg odabere investitor objekta uz saglasnost ODS-a, što se uređuje ugovorom o priključenju.
- (6) Izgrađeni priključak je osnovno sredstvo ODS-a i dio distributivnog sistema.

Član 36.

(Pravila o priključenju i pravila o radu distributivnog sistema)

- (1) ODS uz saglasnost FERK-a, donosi pravila o priključenju objekata korisnika distributivnog sistema na distributivnu mrežu u roku koji je propisan Zakonom.
- (2) Pravilima o priključenju objekata korisnika distributivnog sistema na distributivnu mrežu propisuju se uslovi, postupak i način priključenja objekata korisnika na distributivnu mrežu.
- (3) Pravilima o priključenju objekata korisnika distributivnog sistema na distributivnu mrežu posebno se propisuje i pojednostavljena procedura za priključenje elektrana za vlastite potrebe krajnjih kupaca, koje proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora instalisane snage do uključivo 23 kW.
- (4) Pravilima o priključenju objekata korisnika distributivnog sistema na distributivnu mrežu posebno se propisuju pojednostavljene procedure priključenja elektrane koja koristi obnovljive izvore energije na unutrašnje instalacije prosumera i sticanje statusa prosumera sa ciljem pojednostavljenja postupaka.
- (5) Tehničke i druge uslove za priključenje korisnika sistema na mrežu, uključujući i aktivne kupce, postrojenja za skladištenje, energetske zajednice građana, zajednice obnovljivih izvora energije i stanice za punjenje električnih vozila, ODS propisuje u pravilima o radu distributivnog sistema.

Član 37.

(Naknada za priključenje na distributivni sistem)

- (1) Naknada za priključenje obuhvata naknadu za izgradnju priključka, uključujući i opremanje mjernog mjesta mjernim uređajima i naknadu za obezbjeđenje uslova za priključenje kroz povećanje kapaciteta distributivne mreže.
- (2) Naknada za priključenje na distributivnu mrežu izračunava se prema pravilniku o metodologijama za utvrđivanje naknada za priključenje na distributivni sistem i priključenje na zatvoreni distributivni sistem.
- (3) ODS na osnovu metodologije iz stava (2) ovog člana izrađuje i FERK-u dostavlja prijedlog za utvrđivanje jediničnih naknada za priključenje na distributivni sistem po kategorijama korisnika mreže i kategorijama potrošnje.

- (4) FERK utvrđuje iznos naknada za priključenje na distributivnu mrežu na osnovu prijedloga operatora distributivnog sistema ili na vlastitu inicijativu.
- (5) Pravilnik o metodologijama za utvrđivanje naknada za priključenje na distributivni sistem i priključenje na zatvoreni distributivni sistem, kao i iznosi jediničnih naknada za priključenje su javni i objavljuju se na službenoj internet stranici FERK-a i ODS-a.

Član 38.

(Cjenovnik nestandardnih usluga)

- (1) FERK daje saglasnost ODS-u na prijedlog Cjenovnika nestandardnih usluga, koji sadrži iznose usluga koje pruža ODS na zahtjev korisnika mreže ili drugih lica ili u cilju otklanjanja posljedica postupanja korisnika sistema suprotno propisima, a koje nisu obuhvaćene tarifama za korištenje distributivne mreže ili naknadom za priključenje na distributivnu mrežu.
- (2) Cjenovnik nestandardnih usluga je javan i objavljuje se na službenoj internet stranici ODS-a i FERK-a.

Član 39.

(Izgradnja priključka)

- (1) Prije izgradnje priključka na distributivnu mrežu, korisnik distributivnog sistema i ODS zaključuju ugovor o priključenju.
- (2) Nadležni ODS je investitor i vlasnik svih novih priključaka na niskom i srednjem naponu i obavezan je da izgradi priključak potreban za priključenje objekta korisnika sistema u skladu sa izdatom elektroenergetskom saglasnošću.
- (3) Izgradnju priključka objekta proizvođača može vršiti i ovlašteni izvođač koga odabere investitor objekta uz saglasnost ODS-a.

Član 40.

(Rok izgradnje priključka)

Rok izgradnje priključka na distributivnu mrežu je:

- a) za niskonaponsku distributivnu mrežu najviše 30 dana, od dana ispunjenja obaveza krajnjeg kupca ili aktivnog kupca iz ugovora o priključenju,
- b) za ostale slučajeve priključenja kako je navedeno u ugovoru o priključenju.

Član 41.

(Privremeno priključenje za potrebe ispitivanja ili probnog rada)

- (1) ODS je obavezan da omogući privremeno priključenje objekta na distributivnu mrežu za potrebe ispitivanja ili probnog rada, a na osnovu zahtjeva i pisane izjave investitora o preuzimanju odgovornosti tokom privremenog priključenja.
- (2) Privremeno priključenje za potrebe funkcionalnog ispitivanja ne može trajati duže od 15 dana.
- (3) Trajanje privremenog priključenja objekta za potrebe probnog rada uređeno je Zakonom, Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i zakonima o građenju i prostornom uređenju.

Član 42.

(Priključenje objekta na distributivnu mrežu)

- (1) ODS će priključiti objekat za koji je izdata elektroenergetska saglasnost na distributivnu mrežu kada se ispune sljedeći uslovi:
 - a) završena izgradnja priključka,
 - b) podnesen zahtjev za puštanje u rad,
 - c) dostavljena potvrda o ispravnosti električnih instalacija ovlaštenih lica za objekte domaćinstava i kategorije ostala potrošnja priključne snage do 50 kW, odnosno odobrenja za upotrebu za ostale objekte,

- d) izvještaj o provedenim funkcionalnim ispitivanjima, gdje je potrebno,
 - e) zaključen ugovor o korištenju distributivne mreže,
 - f) zaključen ugovor o snabdijevanju električnom energijom, gdje je potrebno,
 - g) zaključen ugovor o otkupu električne energije, gdje je potrebno.
- (2) Rok za priključenje objekta na distributivnu mrežu ne može biti duži od deset dana od dana ispunjenja uslova iz stava (1) ovog člana.

Član 43.

(Priključenje objekata koji se privremeno koriste i gradilišta)

- (1) Objekat koji se privremeno koristi je objekat koji je priključen na distributivnu mrežu najduže šest mjeseci u toku kalendarske godine.
- (2) Priključci objekata koji se privremeno koriste mogu biti priključci koji se montiraju i demontiraju za potrebe privremenog korištenja i trajno izvedeni priključci koji se povremeno koriste.
- (3) Priključak gradilišta se po pravilu izvodi kao dio trajnog priključka objekta u izgradnji i može se koristiti do pribavljanja upotrebne dozvole za objekat.
- (4) Priključak gradilišta koji je izveden kao trajni može nakon dobijanja upotrebne dozvole objekta prerasti u stalni priključak.

Član 44.

(Privremeno priključenje objekata izgrađenih bez odobrenja za građenje)

- (1) Priključenje na distributivnu mrežu objekata izgrađenih bez odobrenja za građenje nije dozvoljeno.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, ODS može izvršiti privremeno priključenje na distributivnu mrežu objekata izgrađenih bez odobrenja za građenje uz uvjerenje izdato od strane organa uprave nadležnog za izdavanje odobrenja za građenje o činjenicama o kojima organ vodi službeni evidenciju ili nakon provedenog postupka, u sljedećim slučajevima:
 - a) ako se izgrađeni objekat nalazi na području gdje nisu doneseni planski dokumenti,
 - b) ako je izgrađeni objekat u postupku legalizacije.
- (3) Privremeno priključenje iz stava (2) ovog člana se vrši po istoj proceduri koja se provodi za postupak trajnog priključenja.
- (4) Privremeno priključenje iz stava (2) ovog člana traje do ispunjenja uslova za trajno priključenje ili do uklanjanja objekta izgrađenog bez odobrenja za građenje.
- (5) Izuzetno od stava (4) ovog člana, privremeno priključenje može biti obustavljeno i na zahtjev organa uprave nadležnog za izdavanje akata iz oblasti građenja, bez prava na naknadu štete i povrata jednokratne naknade za priključenje.

Član 45.

(Privremeno isključenje objekta sa distributivne mreže po zahtjevu krajnjeg kupca)

- (1) Objekat krajnjeg kupca može biti privremeno isključen sa distributivne mreže po njegovom zahtjevu za privremeno isključenje sa distributivne mreže.
- (2) Krajnji kupac koji zahtijeva privremeno isključenje objekta sa distributivne mreže plaća ODS-u troškove isključenja prema cjenovniku nestandardnih usluga i sve dospjele obaveze po računima.
- (3) ODS dužan je da priključni vod i mjernu opremu održava u skladu sa tehničkim normama.
- (4) Krajnji kupac čiji je objekat bio isključen sa distributivne mreže u periodu dužem od jedne godine plaća ODS-u naknadu za ponovno priključenje u skladu sa pravilnikom o

metodologijama za utvrđivanje naknada za priključenje na distributivni sistem i priključenje na zatvoreni distributivni sistem.

- (5) Krajnji kupac čiji je objekat bio isključen sa distributivne mreže u periodu kraćem od jedne godine plaća ODS-u troškove ponovnog priključenja prema cjenovniku nestandardnih usluga.
- (6) Na zahtjev krajnjeg kupca za ponovno priključenje objekta na distributivnu mrežu, ODS je dužan da priključi objekat na distributivnu mrežu u roku od 24 sata od dana podnošenja zahtjeva uz koji je priložen dokaz o uplaćenim troškovima ponovnog priključenja.

Član 46.

(Održavanje priključka)

- (1) Održavanje priključka, uključujući mjerno mjesto, koji su njegovo osnovno sredstvo vrši ODS.
- (2) Postojeći korisnici distributivnog sistema mogu bez naknade prenijeti na ODS vlasništvo nad tehnički ispravnim priključkom, uključujući mjerno mjesto, radi daljeg upravljanja i održavanja.
- (3) Ako postojeći korisnik distributivnog sistema koji je vlasnik priključka i mjernog mjesta ne želi prenijeti vlasništvo nad priključkom i pripadajućim mjernim mjestom ODS-u, dužan je da:
 - a) snosi troškove redovnog i i investicionog održavanja vlastitog priključka,
 - b) snosi troškove održavanja i verifikacije mjernih uređaja,
 - c) poslove održavanja i intervencija na priključku i mjernom mjestu povjeri pravnim ili fizičkim licima koja posjeduju ovlaštenja za rad nadležnih institucija ili ODS-u.
- (4) Postojeći korisnik distributivnog sistema ne može osporiti ODS-u priključenje novog korisnika distributivnog sistema preko postojećeg priključka, bez obzira da li su priključak i mjerno mjesto u vlasništvu ODS-a ili korisnika.

POGLAVLJE IV - NAČIN MJERENJA, OČITANJA, OBRAČUNA I NAPLATE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Član 47.

(Mjerenje električne energije)

- (1) Isporučena i preuzeta električna energija i snaga, mjere se odgovarajućim mjernim slogom koji mogu činiti:
 - a) strujni i naponski mjerni transformatori,
 - b) mjerni uređaji sa ili bez sistema daljinskog očitavanja,
 - c) uklopni sat ili neki drugi uređaj za upravljanje tarifom,
 - d) uređaji za pohranu podataka,
 - e) uređaji za daljinsku komunikaciju,
 - f) osigurači i spojni vodovi.
- (2) Postojeći mjerni slogovi koji sadržavaju brojila aktivne i reaktivne energije, vremenski regulator snage, uklopni sat ili neki drugi uređaj za upravljanje tarifom i limitatori starije generacije uređaja bit će zamijenjeni po isteku životnog vijeka opreme.
- (3) Mjerni uređaji iz stava (1) ovog člana moraju biti propisno kontrolisani i plombirani.
- (4) Sastav mjernog sloga za krajnje kupce zavisi od naponskog nivoa priključenja, priključne snage, kategorije i grupe potrošnje.
- (5) Sastav mjernog sloga za ostale korisnike sistema zavisi od priključne snage i naponskog nivoa priključenja.
- (6) Na zahtjev zajednice obnovljivih izvora energije i energetskih zajednica građana ODS je dužan da obezbijedi objedinjene podatke sa mjernih mjesta pojedinačnih objekata koji pripadaju zajednici obnovljivih izvora energije i energetskoj zajednici građana.

- (7) Tehnički zahtjevi za opremanje obračunskog mjernog mjesta korisnika sistema bit će detaljnije propisani pravilima o radu distributivnog sistema nadležnog operatora distributivnog sistema.

Član 48.

(Ugradnja mjernih uređaja)

- (1) Ugradnju, zamjenu i premještanje mjernih uređaja vrši ODS za krajnjeg kupca.
- (2) Ugradnju mjernih uređaja u sklopu izgradnje priključka za proizvođača vrši ODS ili ovlašteni izvođač koga odabere investitor objekta uz saglasnost ODS-a.
- (3) Obračunsko mjerno mjesto aktivnog kupca mora biti opremljeno dvosmjernim brojilom.
- (4) ODS ima obavezu ugradnje obračunskog mjernog mjesta za elektranu za vlastite potrebe prosumera koji djeluju zajednički.
- (5) ODS vrši nabavku i ugradnju dvosmjernog brojila električne energije uključenog u sistem daljinskog očitavanja na mjestu priključenja objekta prosumera, kao i ugradnju odgovarajućeg brojila na mjestu priključenja elektrane za vlastite potrebe na unutrašnje instalacije prosumera.
- (6) ODS vrši ugradnju posebnog mjernog uređaja na dijelu instalacija korisnika koje se koriste za pružanje usluga fleksibilnosti, ukoliko se usluge fleksibilnosti ne pružaju na nivou kompletnog objekta korisnika mreže.
- (7) Lokaciju obračunskog mjernog mjesta određuje ODS na način koji mu osigurava nesmetan pristup:
 - a) za individualne stambene i poslovne objekte na granici osnovnih sredstava ODS-a i krajnjeg kupca ili na granici posjeda krajnjeg kupca,
 - b) za objekte kolektivnog stanovanja i stambeno-poslovne objekte u mjernim ormarima lociranim u zajedničkim prostorijama objekata,
 - c) za objekte proizvođača na granici osnovnih sredstava ODS-a i osnovnih sredstava proizvođača kod elektrane priključenih na distributivnu mrežu.
- (8) Korisnik distributivnog sistema dužan je da omogućiti ovlaštenim predstavnicima ODS-a nesmetan pristup u svrhu ugradnje mjernih uređaja.

Član 49.

(Tehnički uslovi za obračunsko mjerno mjesto)

- (1) Nezavisno od kategorije i grupe potrošnje, na obračunskom mjernom mjestu objekta za koji se izdaje elektroenergetska saglasnost na priključnu snagu veću od 23 kW, ODS ugrađuje mjerne uređaje koji mjere potrošnju električne energije i snage.
- (2) Na mjernom mjestu objekta sa odobrenom priključnom snagom manjom ili jednakom 23 kW kod kojeg se ne mjeri snaga ODS obavezno vrši limitaciju u skladu sa odobrenom priključnom snagom.
- (3) Na javno dostupnim stanicama za punjenje ODS ugrađuje pametne mjerne uređaje u sistemu daljinskog očitavanja i kontrole, ukoliko je to tehnički izvodivo i ekonomski opravdano.

Član 50.

(Informacioni uslovi za obračunsko mjerno mjesto)

- (1) Sva mjerna mjesta moraju imati svoj jedinstveni informacioni kod (šifru) kojeg dodjeljuje ODS.
- (2) ODS mora posjedovati bazu podataka u kojoj su sadržani podaci o svakom mjernom mjestu vezani za potrošnju i ostvareno opterećenje u prethodnih godinu dana za kupce iz kategorije domaćinstvo, odnosno prethodne tri godine za ostale kupce, kao i dijagram opterećenja konkretnog krajnjeg kupca ili zamjenski dijagram opterećenja ukoliko se radi o krajnjem kupcu koji nema mjerenje snage.

- (3) Обраčunska mjerna mjesta za proizvodna postrojenja, postrojenja za skladištenje, članove zajednice obnovljivih izvora energije i članove energetske zajednice građana, u svrhu dijeljenja električne energije moraju biti opremljena pametnim mjernim uređajima uključenim u sistemu daljinskog očitavanja.
- (4) Обраčunska mjerna mjesta krajnjih kupaca (prosumeri koji djeluju zajednički) i mjerno mjesto elektrane za vlastite potrebe opremaju se pametnim mjernim uređajem uključenim u sistemu daljinskog očitavanja.

Član 51.

(Ispitivanje i kontrola mjernih uređaja)

- (1) ODS je obavezan da obezbjedi da se redovno vrši ispitivanje tačnosti mjernih uređaja i da za sve uređaje bude izvršena kontrola ispravnosti i verifikacije u skladu sa propisima kojima su definisani obavezni rokovi verifikacije.
- (2) Ukoliko korisnik sistema sumnja da mjerni uređaj električnu energiju, odnosno snagu ne registruje pravilno, može zatražiti kontrolno ispitivanje. ODS će kontrolno ispitivanje izvršiti u roku od sedam dana od dana primanja zahtjeva. Potrebnu kontrolu mjernih uređaja ODS će izvršiti na licu mjesta uz prethodno obavještenje podnosiocu zahtjeva, koji ima pravo prisustvovati kontrolnom ispitivanju.
- (3) U slučaju da je ODS utvrdio da se mjernim uređajem ispravno registruje električna energija i snaga i ukoliko korisnik sistema i dalje sumnja u ispravnost istoga, može zatražiti vanredno ispitivanje, a ODS će isto uraditi ne kasnije od 30 dana nakon primanja zahtjeva.
- (4) U slučaju vanrednog ispitivanja, verifikaciju mjernog uređaja vrši nezavisni organ nadležan za poslove zakonskog mjeriteljstva ili nezavisno akreditovano pravno lice, a na zahtjev ODS-a.
- (5) Ukoliko se vanrednim pregledom utvrdi da su mjerni uređaji ispravni i u propisanoj klasi tačnosti, troškove ispitivanja plaća korisnik sistema.
- (6) Ako je vanrednim pregledom utvrđeno da je mjerni uređaj imao veća odstupanja nego što je prema važećim propisima dozvoljeno, ODS snosi troškove pregleda i ispitivanja.
- (7) U slučaju iz stava (6) ovog člana izvršit će se ispravka obračunskih veličina od nazivnog iznosa razreda tačnosti do ustanovljenog odstupanja, a ispravka obračuna izvršit će se za period od posljednje kontrole mjernih uređaja najduže za period od tri mjeseca.
- (8) U slučaju iz stava (4) ovoga člana, ODS je dužan da korisniku sistema dostavi izvještaj nadležnog organa koji je proveo ispitivanje mjernog uređaja.
- (9) Kada ODS sam ili po prijavi krajnjeg kupca, osim u slučaju neovlaštene potrošnje, utvrdi da uređaj za upravljanje tarifama nepravilno radi ili da neko vrijeme nije obavljao svoju funkciju, obračun električne energije za taj period se radi kao za krajnje kupce iz iste kategorije čije mjerno mjesto nije opremljeno uređajem za upravljanje tarifama.
- (10) Korisnik distributivnog sistema dužan je zaštititi od oštećenja i neovlaštenog pristupa mjerne uređaje koji su locirani na njegovom posjedu.

Član 52.

(Prekoračenje priključne snage)

- (1) Ukoliko ODS u toku redovnih kontrola mjernog mjesta ili kontrola daljinskog očitavanja utvrdi da je korisnik sistema prekoračio odobrenu priključnu snagu dužan je da upozori korisnika sistema o navedenom i uputiti ga da u ostavljenom roku može:
- a) otkloniti razloge koji su doveli do prekoračenja odobrene priključne snage,

- b) zahtjevati ugradnju limitatora ili elektronskog brojlara sa mogućnošću limitacije snage ili
- c) podnijeti zahtjev za novu elektroenergetsku saglasnost radi povećanja priključne snage.
- (2) U slučaju da korisnik sistema ne postupi u skladu sa uputstvom iz stava (1) ovog člana, ODS može da obustavi isporuku električne energije u skladu sa članom 71. ovih Opštih uslova.

Član 53.

(Neregistrovana potrošnja)

- (1) Kada ODS u toku redovnih kontrola mjernog mjesta, logičkih kontrola, kontrola daljinskog očitavanja ili po prijavi krajnjeg kupca osim u slučaju neovlaštene potrošnje, utvrdi da mjerni uređaj nije registrovao potrošnju, obračun neregistrovane potrošnje izvršit će se na osnovu očitanih vrijednosti istog perioda prethodne godine ili očitanih vrijednosti prethodnog mjeseca za krajnje kupce koji su priključeni u tekućoj godini. Period za koji se utvrđuje neregistrovana potrošnja ne može biti duži od tri mjeseca.
- (2) U slučaju promjene tarifnih stavova iz perioda prema kojem se vrši obračun u odnosu na tarifne stavove u vrijeme obračuna neregistrovane potrošnje, obračun se vrši po tarifnim stavovima koji su važili u periodu za koji se vrši obračun.
- (3) ODS je dužan da otkloni sve nepravilnosti koje su uzrokovale neregistrovanu potrošnju. O preduzetim radnjama obavezan je sačiniti zapisnik i pisanim putem obavijestiti krajnjeg kupca.

Član 54.

(Neispravnost mjerne opreme)

- (1) Korisnik sistema je obavezan da obavijesti ODS o postojanju sumnje u ispravnost mjernih uređaja.
- (2) ODS je obavezan da izvrši provjeru ispravnosti u roku od sedam dana od primljenog obavještenja, a iste otkloni u najkraćem mogućem roku.
- (3) ODS je obavezan da u roku od 48 sati po izvršenim izmjenama, pisanim putem obavijesti korisnika sistema.
- (4) ODS je obavezan da o svim uočenim nepravilnostima na mjernom mjestu, koje utiču na obračun električne energije korisnika sistema, pisanim putem obavijesti korisnika sistema i njegovog snabdjevača u roku od 48 sati.
- (5) Snabdjevač je obavezan da izvrši ispravku obračuna i o istome obavijesti korisnika sistema.

Član 55.

(Pristup mjernom mjestu)

Korisnik distributivnog sistema dužan je da omogući ovlaštenim predstavnicima ODS-a pristup mjernim uređajima i električnim instalacijama u svom vlasništvu, kao i mjernim uređajima, objektima i opremi u vlasništvu ODS-a koji se nalaze na njegovom posjedu, radi očitavanja, kontrole, ispitivanja, pregleda, provjere ispravnosti, otklanjanja kvarova, izmještanja i zamjene mjernih uređaja i opreme, kao i radi obustave isporuke.

Član 56.

(Očitavanje mjernih uređaja)

- (1) Očitavanje mjernih uređaja korisnika sistema organizuje i vrši ODS.
- (2) ODS je obavezan da izvrši ispravno i redovno očitavanje mjernih uređaja na svim mjestima primopredaje električne energije.
- (3) Mjerni uređaji korisnika sistema električne energije očitavaju se u pravilu mjesečno, a u skladu sa vremenskim periodom definisanim u ugovoru o korištenju distributivne mreže.
- (4) ODS je obavezan da izvrši vanredno očitavanje mjernih uređaja u slučaju: zahtjeva za promjenu snabdjevača,

- promjene tarifa za korištenje distributivne mreže, promjene cijene snabdijevanja i privremenog isključenja sa distributivne mreže.
- (5) ODS je obavezan da snabdjevaču dostavi mjerne podatke na način i u rokovima propisanim posebnim ugovorom iz člana 29. ovih Opštih uslova.
- (6) Očitavanje mjernih uređaja može se vršiti:
- a) direktno sa mjernih uređaja,
 - b) sistemom daljinskog očitavanja.
- (7) Mjerne uređaje očitava ovlašteno lice ODS-a uz prezentovanje službene iskaznice.
- (8) Na zahtjev korisnika sistema, ODS je dužan da obezbijedi mjerne podatke o potrošnji/proizvodnji električne energije i ostvarenom vršnom opterećenju/maksimalno proizvedenoj snazi, najduže za period od godinu dana.
- (9) ODS, na zahtjev korisnika sistema, obezbjeđuje besplatnu dostavu podataka u digitalnoj formi.

Član 57.

(Обрачун isporučene električne energije)

- (1) Snabdjevač je obavezan da obezbijedi da je obračun za isporučenu električnu energiju i ostvareno vršno opterećenje izvršen na osnovu očitanih obračunskih mjernih podataka dobijenih od ODS-a u skladu sa cijenama iz ugovora za svaki obračunski period.
- (2) obračunski period u pravilu predstavlja vremenski period od jednog kalendarskog mjeseca, ili vremenski period koji se definiše ugovorom o snabdijevanju.
- (3) Kod krajnjih kupaca čiji objekti predstavljaju jednu tehnološku cjelinu moguće je vršiti obračun jednovremenog vršnog opterećenja, ukoliko je objedinjeno mjerenje električne energije i vršnog opterećenja i ukoliko je napajanje tih objekata objedinjeno jednim ugovorom o korištenju distributivne mreže i ugovorom o snabdijevanju električnom energijom.

Član 58.

(Sadržaj računa za krajnje kupce)

- (1) Snabdjevač krajnjem kupcu izdaje račun na kome su na pregledan i razumljiv način kao posebne stavke iskazani:
- a) količina utrošene električne energije i snage,
 - b) cijena električne energije,
 - c) tarifični stavovi i trošak korištenja mreže,
 - d) propisane naknade, porezi i ostale obaveze,
 - e) obračunski period,
 - f) rok plaćanja računa,
 - g) podaci za kontakt snabdjevača uključujući i dežurnu telefonsku liniju za pomoć potrošačima i adresu elektronske pošte,
 - h) datum isteka ugovora, ukoliko je primjenjivo,
 - i) informacije o dostupnosti i koristima od promjene snabdjevača,
 - j) informacije o pravima krajnjeg kupca u pogledu vanskodnog rješavanja sporova,
 - k) link ili upućivanje na mjesto gdje se nalazi aplikacija za poredjenje cijena,
 - l) grafičko poredjenje trenutne potrošnje krajnjeg kupca ili potrošnje krajnjeg kupca u istom periodu iz prethodne godine,
 - m) početno i krajnje stanje brojila,
 - n) datum očitavanja,
 - o) ukupan iznos računa za električnu energiju,
 - p) količina isporučene električne energije, ukoliko je primjenjivo,
 - q) vrijednost kredita za prethodni obračunski period za prosumere i prosumere koji djeluju zajednički,

- r) pripadajuća količina utrošene električne energije koja je proizvedena u objektu u vlasništvu energetske zajednice građana ili zajednice obnovljivih izvora energije.
- (2) Račun za isporučenu električnu energiju se izdaje za obračunski period, na osnovu podataka dobijenih od operatora sistema i ugovora o snabdijevanju sa krajnjim kupcima.

Član 59.

(Dostava i uslovi plaćanja računa)

- (1) Snabdjevač dostavlja račun krajnjem kupcu na adresu navedenu u ugovoru kao adresa dostave računa.
- (2) Snabdjevač je dužan da osigura elektronsku dostavu računa, ukoliko to kupac zahtjeva.
- (3) Krajnji kupac je obavezan da plati dostavljeni račun u roku navedenom na računu.
- (4) Ukoliko krajnji kupac ne primi račun u ugovorenom roku obavezan je o istom izvijestiti snabdjevača koji mu besplatno izdaje kopiju računa.
- (5) Krajnji kupac može djelimično ili u potpunosti pisanim putem osporiti dostavljeni račun za obračunski period.
- (6) Ukoliko krajnji kupac ne prigovori na osnovanost i visinu obračunatog iznosa u propisanom roku, obavezan je izvršiti plaćanje računa.

Član 60.

(Prigovor na račun)

- (1) Krajnji kupac može podnijeti prigovor u pisanoj formi snabdjevaču na obračun isporučene električne energije iskazan na računu, u roku određenom za plaćanje i pokušati riješiti spor mirnim putem.
- (2) Snabdjevač je dužan da krajnjem kupcu dostavi odgovor sa obrazloženjem u pisanoj formi u roku od 15 dana od dana prijema prigovora.
- (3) Krajnji kupac koji je nezadovoljan odgovorom iz stava (2) ovog člana ima pravo u roku od 15 dana od dana prijema odgovora da podnese direktno FERK-u ili putem snabdjevača zahtjev za rješavanje spora u skladu sa Pravilnikom o rješavanju žalbi i sporova.

Član 61.

(Postupci za slučaj neplaćanja ili kašnjenja u plaćanju računa)

- (1) Krajnji kupac koji ne plati račun u roku dospijeca snosi posljedice u skladu sa zakonom.
- (2) U slučaju da krajnji kupac ne plati dospjelu novčanu obavezu u roku dospijeca, snabdjevač može ODS-u na čiju mrežu je priključen objekat krajnjeg kupca podnijeti pisani zahtjev kojim traži obustavu isporuke električne energije.
- (3) ODS je dužan da prethodno u pisanoj formi upozori krajnjeg kupca o zahtjevu snabdjevača, u skladu sa članom 71. stav (3) ovih Opštih uslova.
- (4) Ako krajnji kupac ni nakon isteka roka iz upozorenja snabdjevača iz stava (3) ovog člana nije platio dospjelu novčanu obavezu snabdjevaču, ODS će na osnovu zahtjeva snabdjevača iz stava (2) ovog člana u skladu sa odredbama ovih Opštih uslova obustaviti isporuku električne energije na obračunskom mjernom mjestu zbog neplaćene dospjele novčane obaveze po ugovoru o snabdijevanju električnom energijom. Snabdjevač ima pravo od krajnjeg kupca nadoknaditi troškove usluge obustave isporuke električne energije, kao i troškove usluge kojom se ponovo omogućava snabdijevanje električnom energijom.

POGLAVLJE V - NEOVLAŠTENA POTROŠNJA, NAČIN OBRAČUNA I POSTUPCI KOJI SE PRIMJENJUJU U SLUČAJU DA JE UTVRĐENA NEOVLAŠTENA POTROŠNJA**Član 62.**

(Neovlaštena potrošnja)

- (1) Neovlaštena potrošnja električne energije predstavlja svako korištenje električne energije u okolnostima kada su objekti i instalacije krajnjeg kupca ili proizvođača neovlašteno priključeni na elektroenergetsku mrežu ili kada su preduzete bilo kakve radnje na mjernom mjestu i priključku kojima se utiče na ispravnost ili propisanu tačnost mjerenja preuzete električne energije.
- (2) Pod neovlaštenom potrošnjom električne energije podrazumijeva se:
 - a) priključivanje objekta na distributivnu mrežu bez elektroenergetske saglasnosti i/ili ugovora o priključenju, ugovora o snabdijevanju električnom energijom i ugovora o korištenju distributivne mreže,
 - b) neovlašteno priključenje na mrežu nakon izvršene obustave isporuke električne energije,
 - c) tehnički izvedeno stanje koje omogućava korištenje električne energije bez mjernog uređaja, mimo mjernog uređaja ili preko mjernog uređaja na kojem je onemogućeno pravilno mjerenje,
 - d) skidanje ili oštećenje plombe operatora distributivnog sistema sa mjernog uređaja koji se nalazi na posjedu krajnjeg kupca, pri čemu krajnji kupac nije obavijestio ODS o oštećenju,
 - e) korištenje električne energije preko neovlašteno zamijenjenog mjernog uređaja.
- (3) Neovlaštena potrošnja električne energije predstavlja krivično djelo krađe kažnjivo po krivičnom zakonu.

Član 63.

(Utvrđivanje neovlaštene potrošnje)

- (1) Neovlaštenu potrošnju utvrđuje ODS kontrolom priključka i mjernog mjesta.
- (2) Utvrđivanje neovlaštene potrošnje vrši se prilikom redovnih i vanrednih kontrola.
- (3) Kontrolu priključka i mjernog mjesta iz stava (2) ovog člana obavljaju kvalifikovana lica ovlaštena od ODS-a.
- (4) O izvršenoj kontroli sačinjava se zapisnik na licu mjesta, koji sadrži utvrđeno činjenično stanje i dokazni materijal, a obavezno sadrži i:
 - a) naziv ODS-a, broj zapisnika i datum, mjesto obavljanja kontrole, dan i sat kad se kontrola obavlja i naznaku da li se radi o redovnoj ili vanrednoj kontroli, a ukoliko se radi o vanrednoj kontroli, pojašnjenje razloga za istu,
 - b) imena ovlaštenih lica ODS-a,
 - c) ime krajnjeg kupca/proizvođača ukoliko je prisutan ili drugog lica koje je omogućilo vršenje kontrole mjernog mjesta krajnjeg kupca/proizvođača, kao i imena drugih prisutnih lica,
 - d) podatke o priključnom vodu, podatak o mjernom mjestu, podatak o namjeni potrošnje i podatak o posljednjem pregledu mjernog mjesta,
 - e) tačan i kratak tok i sadržaj izvršenih radnji na mjernom mjestu.
- (5) Tokom kontrole mjernog mjesta isto se fotografiše i ova radnja se unosi u zapisnik.
- (6) Zapisnik se treba pročitati, a ukoliko krajnji kupac/proizvođač to zahtijeva u isti se unose i njegove primjedbe.

- (7) Zapisnik potpisuju svi prisutni uključujući krajnjeg kupca/proizvođača koji je prisustvovao kontroli, a ukoliko krajnji kupac/proizvođač neće da potpiše zapisnik ili se udalji prije zaključenja zapisnika, to se upisuje u zapisnik i navodi razlog zbog kojeg je potpis uskraćen.
- (8) Zapisnik o izvršenoj kontroli sastavlja se u tri primjerka, od kojih se prva kopija ostavlja krajnjem kupcu/proizvođaču.
- (9) U slučaju da krajnji kupac/proizvođač nije prisustvovao kontroli ili je odbio da potpiše zapisnik, ovlašteno lice ODS-a na mjestu kontrole ostavlja obavještenje sa rokom i adresom gdje može preuzeti zapisnik ili se zapisnik dostavlja na drugi način u skladu sa zakonom.
- (10) U slučaju sumnje na postojanje neovlaštene potrošnje izvršene djelovanjem na ispravnost mjernog uređaja, pregled mjerila vrši nezavisni organ nadležan za poslove zakonskog mjeriteljstva ili nezavisno akreditovano pravno lice, a na zahtjev ODS-a.

Član 64.

(Period za obračun neovlaštene potrošnje)

- (1) Period neovlaštene potrošnje obuhvata period od dana preduzimanja neovlaštenih radnji do dana otkrivanja neovlaštene potrošnje.
- (2) Ukoliko se ne može utvrditi početak neovlaštene potrošnje za obračun, odnosno vrijeme preduzimanja neovlaštene radnje, smatra se da je početak neovlaštene potrošnje dan posljednjeg pregleda dijela priključka ili mjernog mjesta na kojem je preduzeta neovlaštena radnja, a kojom je konstatovana ispravnost na priključku ili mjernom mjestu.
- (3) Za utvrđivanje početka perioda neovlaštene potrošnje iz stava (2) ovog člana, može se koristiti pregled priključka ili mjernog mjesta za koji je izrađen zapisnik o izvršenoj kontroli.
- (4) Očitavanje mjernih uređaja ne smatra se pregledom mjernog mjesta i ne može se koristiti za određivanje početka neovlaštene potrošnje. Međutim, to ne isključuje obavezu očitavača da, ukoliko primijeti vidljive nedostatke i oštećenja na mjernom mjestu, o tome obavijesti nadležna lica u ODS-u, a sve sa ciljem utvrđivanja neovlaštene potrošnje.
- (5) Period neovlaštene potrošnje iz stavova (1) i (2) ovog člana ne može biti duži od godinu dana.

Član 65.

(Obračun neovlaštene potrošnje)

- (1) ODS vrši obračun neovlaštene potrošnje prema Metodologiji za utvrđivanje količina i cijene za obračun električne energije po osnovu neovlaštene potrošnje iz Priloga ovih Opštih uslova.
- (2) Krajnji kupac ili lice kod koga je utvrđena neovlaštena potrošnja ima obavezu da plati ODS-u obračunati iznos neovlašteno preuzete električne energije.
- (3) Krajnji kupac je dužan da plati troškove obustave, troškove dovođenja priključka u tehnički ispravno stanje i troškove ponovnog priključenja.

Član 66.

(Prigovor na utvrđenu neovlaštenu potrošnju i izvršeni obračun neovlaštene potrošnje)

- (1) Krajnji kupac može protiv akta kojim je utvrđena neovlaštena potrošnja i izvršen obračun neovlaštene potrošnje, u roku određenom za plaćanje, podnijeti prigovor u pisanoj formi ODS-u i pokušati mirnim putem riješiti spor.
- (2) ODS je dužan krajnjem kupcu dostaviti odgovor sa obrazloženjem u pisanoj formi u roku od 15 dana od dana prijema prigovora.
- (3) Krajnji kupac koji je nezadovoljan odgovorom iz stava (2) ovog člana ima pravo u roku od 15 dana od dana prijema

odgovora da podnese direktno FERK-u ili putem ODS-a zahtjev za rješavanje spora u skladu sa Pravilnikom o rješavanju žalbi i sporova.

ПОГЛАВЛЈЕ VI - ПРЕКИД, ОГРАНИЧЕЊЕ, ОБУСТАВА И ПРИОРИТЕТИ У ИСПОРУЦИ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 67.

(Prekidi i ograničenje isporuke električne energije)

ODS može prekinuti ili ograničiti isporuku električne energije u slučaju:

- izvođenja planiranih radova na distributivnom sistemu (planirani prekidi),
- nastupanja nepredviđenih okolnosti (neplanirani prekidi),
- kada je ugrožena sigurnost sistema, ljudi ili imovine ili iz razloga zaštite okoline,
- ugrožene sigurnosti snabdijevanja u skladu sa Zakonom.

Члан 68.

(Planirani prekidi i ograničenja isporuke električne energije)

- ODS može planski prekinuti i ograničiti isporuku električne energije u slučaju izvođenja planiranih radova na distributivnom sistemu koji obuhvataju:
 - redovno i vanredno održavanje ili remont,
 - ispitivanja i kontrole mjerenja,
 - priključenje novih korisnika distributivnog sistema,
 - proširenje i rekonstrukciju mreže.
- Prekide i ograničenja u isporuci električne energije zbog okolnosti iz stava (1) ovog člana, potrebno je ograničiti na najmanju opravdanu mjeru i isporuku električne energije uspostaviti odmah nakon prestanka razloga za prekid ili ograničenje isporuke.

Члан 69.

(Neplanirani prekidi isporuke električne energije)

- Neplanirani prekidi obuhvataju nepredviđene prekide isporuke koji su uzrokovani:
 - višom silom (poput požara, poplave, zemljotresa, atmosferskog pražnjenja, ekstremnih vremenskih uslova),
 - djelovanjem treće strane,
 - postupanjem operatora distributivnog sistema.
- U neplanirane prekide ubrajaju se i planirani prekidi koji nisu blagovremeno najavljeni ili su trajali duže od planiranog vremena.
- ODS izuzetno može, bez prethodne najave, privremeno ograničiti isporuku/preuzimanje električne energije, ako to uslovljavaju pogonski uslovi u distributivnoj mreži operatora distributivnog sistema ili uslovi u prenosnoj mreži operatora prenosnog sistema.

Члан 70.

(Obavješćavanje krajnjih kupaca sa planom prekida ili ograničenja isporuke)

- ODS je dužan da krajnjim kupcima blagovremeno najavi planirani prekid i ograničenje isporuke.
- Rok za najavu planiranih prekida ili ograničenja isporuke električne energije je 24 sata prije nastupanja prekida za krajnje kupce iz kategorije domaćinstvo i mali kupci, te 48 sati za ostale krajnje kupce.
- ODS je dužan da obavještjenje o planu prekida ili ograničenja isporuke električne energije prenese krajnjim kupcima putem svoje internet stranice, obavještenjima u organizacionim jedinicama za informisanje, dnevne štampe ili drugih sredstava javnog informisanja.

Члан 71.

(Obustava isporuke i preuzimanja električne energije)

- ODS može da obustavi isporuku električne energije u slučaju:
 - neovlaštene potrošnje iz člana 62. ovih Opštih uslova,
 - ako objekat krajnjeg kupca ne ispunjava propisane tehničke uslove i ugrožava živote ljudi i imovinu ili okolinu,
 - ako objekti, druge nepokretnosti i imovina krajnjeg kupca ometaju normalnu isporuku električne energije drugim kupcima,
 - ako krajnji kupac, u roku koji odredi ODS ili nadležni inspeksijski organ, ne odstrani ili do zahtijevane granice ne smanji smetnje koje prouzrokuju njegovi objekti i uređaji,
 - ako krajnji kupac bez odobrenja elektroenergetskog subjekta, preko svoje instalacije, omogućiti potrošnju električne energije trećoj strani,
 - ako to zahtijeva snabdjevač u skladu sa članom 61. ovih Opštih uslova, u slučaju kada krajnji kupac ne izmiruje obaveze po računu za električnu energiju,
 - ako krajnji kupac uskrati ovlaštenim licima pristup do mjernih uređaja odnosno do unutrašnjih električnih instalacija,
 - ako krajnji kupac ne poštuje posebne uslove o ograničenju isporuke električne energije,
 - ako krajnji kupac, po zahtjevu ODS-a ne snizi snagu na ugovorenu vrijednost u zahtijevanom roku,
 - ako krajnji kupac koristi električnu energiju protivno uslovima iz elektroenergetске saglasnosti,
 - ako korisnik sistema odbija potpisati ugovor o korištenju distributivne mreže, odnosno ako to zahtijeva snabdjevač u slučaju kada krajnji kupac odbija potpisati ugovor o snabdijevanju električnom energijom.
- U slučajevima iz stava (1) tačke od a) do d) ovog člana, ODS može izvršiti obustavu isporuke električne energije bez prethodnog upozorenja.
- U slučajevima iz stava (1) tačke od e) do j) ovog člana, ODS je dužan da prethodno u pisanoj formi sa dokazom o urednoj dostavi istog, upozori krajnjeg kupca na nedostatke odnosno nepravilnosti zbog kojih mu se može obustaviti isporuka električne energije i odredi rok ne duži od osam dana za otklanjanje tih nedostataka ili nepravilnosti.
- ODS prilikom slanja upozorenja iz stava (3) ovog člana o istom obavještava i snabdjevača krajnjeg kupca.
- ODS ne odgovara za moguću štetu koja bi krajnjem kupcu nastala zbog obustavljanja isporuke električne energije iz razloga i na način propisan stavom (1) ovog člana.
- ODS vrši isključenje sa mreže objekta proizvođača električne energije u slučaju nepostojanja ugovora o kupoprodaji proizvedene električne energije.
- ODS vrši obustavu preuzimanja električne energije od proizvođača ukoliko se proizvođač ne pridržava uslova iz elektroenergetске saglasnosti, odnosno stvara smetnje i ugrožava rad mreže i drugih korisnika ili odstupa od zadatog režima rada ODS-a.
- ODS može isključiti sa mreže proizvođača koji ne posjeduje dozvolu za obavljanje elektroenergetске djelatnosti u skladu sa Zakonom.
- U slučajevima stavova (6), (7) i (8) ovog člana ODS je dužan da prethodno u pisanoj formi upozori proizvođača na nedostatke odnosno nepravilnosti zbog kojih mu se može obustaviti preuzimanje električne energije i odrediti rok za otklanjanje nedostataka ili nepravilnosti.

- (10) Zaštićenom kupcu ne može se izvršiti obustava isporuke električne energije zbog neplaćanja.

Član 72.

(Obavještenje o obustavljanju isporuke/preuzimanja)

- (1) U slučaju da krajnji kupac električne energije ne postupi u skladu sa upozorenjem iz člana 71. stav (3) ovih Opštih uslova ODS krajnjem kupcu najmanje osam dana prije obustave šalje obavještenje o isključenju u pisanoj formi sa dokazom o urednoj dostavi obavještenja koje pored ostalog sadrži:
- ime i prezime, odnosno naziv krajnjeg kupca i adresu mjernog mjesta,
 - osnov za obustavljanje isporuke električne energije (isključenje),
 - adresu i kontakt informacije organizacione jedinice za informisanje gdje krajnji kupac može dobiti više informacija,
 - datum zakazanog isključenja,
 - uslove i postupke koje krajnji kupac obavezan da ispunji da bi mogao zahtijevati ponovno uključenje, uključujući i rokove u vezi sa tim,
 - iznos naknade za ponovno priključenje,
 - mogućnost podnošenja prigovora ODS-u na razloge isključenja, te rok i postupak po prigovoru.
- (2) U slučaju da proizvođač električne energije ne postupi u skladu sa upozorenjem iz člana 71. stav (9) ovih Opštih uslova, ODS najmanje osam dana prije obustavljanja preuzimanja električne energije šalje proizvođaču obavještenje o istom u pisanoj formi sa dokazom o urednoj dostavi, u formi iz stava (1) ovog člana.

Član 73.

(Ponovno priključenje na mrežu)

- (1) Kada krajnji kupac odnosno proizvođač kojem je obustavljena isporuka električne energije otkloni razloge za obustavu isporuke ODS je dužan da izvrši ponovno priključenje na mrežu u roku od 24 sata.
- (2) Troškove ponovnog priključenja na mrežu iz stava (1) ovog člana snosi krajnji kupac, odnosno proizvođač.
- (3) ODS je dužan da bez odgađanja ponovo priključi na mrežu krajnjeg kupca odnosno proizvođača kojem je neosnovano obustavljena isporuka, odnosno preuzimanje električne energije.
- (4) Troškove ponovnog priključenja iz stava (3) ovog člana snosi elektroenergetski subjekat po čijem zahtjevu je izvršena neosnovana obustava isporuke električne energije.
- (5) Krajnji kupac čiji je objekat bio isključen sa distributivne mreže u periodu dužem od jedne godine plaća ODS-u naknadu za ponovno priključenje u skladu sa pravilnikom o metodologijama za utvrđivanje naknada za priključenje na distributivni sistem i priključenje na zatvoreni distributivni sistem.

Član 74.

(Ograničenja vezana za vrijeme isključenja)

- (1) Obustavljanje isporuke električne energije - isključenja zbog razloga propisanih u članu 71. stav (1) od tačke e) do tačke j) može se izvršiti samo između 8:00 i 15:00 sati na datum naveden u obavještenju.
- (2) Datum obustavljanja isporuke električne energije naveden u obavještenju ne smije biti petak, vikend, državni ili vjerski praznik, dan prije praznika ili u druge dane kada ODS ne radi.

Član 75.

(Izuzeci od obaveza isporuke)

- (1) ODS može odstupati od standardne sigurnosti isporuke električne energije krajnjim kupcima u slučaju kvara u sistemu, više sile, rada na distributivnoj mreži ili priključenja novih korisnika sistema. ODS treba obavijestiti korisnike distributivnog sistema o razlogu i dužini trajanja prekida u isporuci, uključujući slanje obavještenja unaprijed ukoliko je isto moguće, a sve u skladu sa odredbama ovih Opštih uslova.
- (2) Ukoliko zbog kvara u elektroenergetskom sistemu nastalog zbog više sile nije moguće postići standardni napon u distributivnom sistemu ni nakon primjene svih neophodnih mjera, ODS treba što je moguće prije obavijestiti korisnike distributivnog sistema o istom da bi se spriječile ili umanjile moguće štete.

Član 76.

(Mjere u slučaju ugrožene sigurnosti snabdijevanja)

ODS je dužan da napravi plan aktivnosti za ograničenje isporuke sa prioritetima po pojedinim korisnicima ukoliko Vlada Federacije Bosne i Hercegovine proglasi stanje ugrožene sigurnosti snabdijevanja.

Član 77.

(Prioriteti za isporuku električne energije)

- (1) Prioritet za isporuku u slučaju ugrožene sigurnosti snabdijevanja imaju objekti krajnjih kupaca od posebnog interesa za život i zdravlje ljudi, sigurnost zemlje i privrede.
- (2) Vrsta objekata koji imaju prioritet u isporuci su:
- Prvi prioritet:
 - bolnice, klinike, specijalne zdravstvene ustanove (stanice hitne pomoći i drugih hitnih intervencija, stacionari, zavodi za transfuziju krvi - uzimanje i prerađivanje krvi, centri za dijalizu, domovi zdravlja),
 - objekti vodovoda i kanalizacije (za proizvodnju, prečišćavanje i transport vode, za funkcionisanje kanalizacije).
 - Drugi prioritet:
 - objekti za proizvodnju osnovnih prehrambenih proizvoda (centralne pekare, mljekare),
 - određeni vojni objekti,
 - veliki toplotni izvori daljinskog grijanja,
 - sredstva javnog informisanja,
 - objekti sredstava javnog saobraćaja (aerodromi, željezničke stanice, stanice signalizacije za javni saobraćaj i centralne garaže javnog saobraćaja, objekti pošte i telekom operatera),
 - objekti službi unutrašnjih poslova,
 - objekti u kojima su smješteni državni organi,
 - studentski domovi, đački domovi, domovi za stare i iznemogla lica i domovi za nezbrinutu djecu i djecu sa posebnim potrebama,
 - hidrometeorološki i seizmološki zavodi,
 - dječje ustanove,
 - obrazovne ustanove,
 - industrijski pogoni namjenske proizvodnje,
 - rudnici uglja i ostali rudnici sa jamskom eksploatacijom,
 - gradske kotlovnice centralnog grijanja,
 - pumpne stanice za odvodnjavanje.
 - Treći prioritet za isporuku električne energije su objekti ostalih krajnjih kupaca.

- (3) U objekte iz stava (2) ovog člana ne podrazumijevaju se upravno-administrativne zgrade, objekti društvenog standarda, pomoćni pogoni i radionice kao i drugi dijelovi koji nisu u direktnoj funkciji djelatnosti tih objekata.

POGLAVLJE VII - PUNJENJE ELEKTRIČNIH VOZILA

Član 78.

(Uslovi i način pružanja usluge snabdijevanja električnom energijom na mjestima za punjenje električnih vozila)

- (1) Usluge punjenja električnih vozila mogu pružati snabdjevači krajnjih kupaca ili vlasnici javnih stanica za punjenje električnih vozila ili lica koja upravljaju javnim stanicama za punjenje.
- (2) Cijene koje naplaćuju pružaoci usluga punjenja električnih vozila moraju biti tržišne, jednostavno uporedive i nediskriminirajuće.

Član 79.

(Tehnički zahtjevi)

Stanice za punjenje električnih vozila moraju ispunjavati tehničke zahtjeve propisane relevantnim standardima, prema sljedećim tipovima:

- stanice za punjenje motornih vozila male snage naizmjeničnom strujom,
- stanice za punjenje motornih vozila velike snage naizmjeničnom strujom,
- stanice za punjenje motornih vozila jednosmjernom strujom,
- stanice za punjenje motornih vozila bežičnim putem,
- stanice za zamjenu baterija za motorna vozila,
- stanice za punjenje odgovarajućih motornih vozila na dva, tri ili četiri točka, uključujući i bicikle sa pomoćnim motorom, mopede i motocikle na dva, tri ili četiri točka, razvrstanih u odgovarajuće kategorije na osnovu posebnog propisa,
- stanice za punjenje električnih autobusa.

POGLAVLJE VIII - PRIGOVORI KRAJNJIH KUPACA I RJEŠAVANJE SPOROVA PRED FERK-OM

Član 80.

(Podnošenje prigovora)

- (1) Krajnji kupac može podnijeti prigovor elektroenergetskom subjektu (ODS-u ili snabdjevaču) u vezi sa postupanjem ili neispunjenjem njihovih obaveza u skladu sa Zakonom, ovim Opštim uslovima i drugim podzakonskim aktima.
- (2) Prigovor se podnosi u pisanoj formi u cilju mirnog rješenja spora.
- (3) Elektroenergetski subjekat je dužan da krajnjem kupcu dostavi odgovor sa obrazloženjem u pisanoj formi u roku od 15 dana od dana prijema prigovora.

Član 81.

(Rješavanje sporova pred FERK-om)

- (1) Krajnji kupac koji je nezadovoljan odgovorom iz člana 80. ovih Opštih uslova ima pravo u roku od 15 dana od dana prijema odgovora da podnese direktno FERK-u ili putem ODS-a ili snabdjevača zahtjev za rješavanje spora.
- (2) FERK odlučuje o sporovima koji se odnose na:
- utvrđivanje neovlaštene potrošnje i izvršeni obračun neovlaštene potrošnje,
 - kvalitet usluge operatora distributivnog sistema i snabdjevača,
 - druge sporove u vezi sa postupanjem ili neispunjenjem obaveza operatora distributivnog sistema ili snabdjevača električnom energijom, koji nisu u isključivoj nadležnosti suda ili nekog drugog organa.
- (3) Zahtjev za rješavanje spora se podnosi i o istom se rješava u skladu sa Pravilnikom o rješavanju žalbi i sporova.

- (4) FERK po zahtjevu za rješenje spora donosi rješenje u roku od 60 dana od dana dostavljanja zahtjeva za rješavanje spora, koji se produžuje za dodatnih 60 dana ukoliko FERK zatraži dodatne informacije.

- (5) Protiv konačne odluke FERK-a iz stava (4) ovog člana stranka može pokrenuti upravni spor, podnošenjem tužbe nadležnom sudu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

DIO TREĆI - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 82.

(Postojeći krajnji kupci)

- (1) Ukoliko ni ODS niti postojeći krajnji kupac ne posjeduju primjerak izdate elektroenergetske saglasnosti, postojećem krajnjem kupcu se izdaje nova elektroenergetska saglasnost bez naknade.
- (2) Tehničko-energetski parametri objekta postojećeg krajnjeg kupca mogu se odrediti na jedan od sljedećih načina:
- prema zatečenom izvedenom stanju priključka na osnovu nominalne struje glavnog instalacionog osigurača ili uređaja za ograničenje snage,
 - na osnovu maksimalno izmjerene vršne snage (maksimalno 15 – minutno opterećenje u toku jednog mjeseca) mjerene u prethodnih 12 mjeseci (ukoliko se mjeri snaga),
 - na osnovu projektne dokumentacije, ako postoji, koja je bila osnov za izdavanje nedostajuće elektroenergetske saglasnosti.
- (3) U novu elektroenergetsku saglasnost će se upisivati priključna snaga koja je najpovoljnija za postojećeg krajnjeg kupca.

Član 83.

(Započeti postupci)

Postupci pokrenuti prije stupanja na snagu ovih Opštih uslova provest će se po odredbama propisa koji su bili na snazi u vrijeme pokretanja postupka.

Član 84.

(Prestanak važenja)

Stupanjem na snagu ovih Opštih uslova prestaje važenje Opštih uslova za isporuku električne energije ("Službene novine Federacije BiH", broj 89/14, 7/18, 84/19 i 101/22), čime prestaje primjena Opštih uslova za isporuku električne energije - Prečišćeni tekst ("Službene novine Federacije BiH", broj 13/23).

Član 85.

(Prilozi uz Opšte uslove)

Sastavni dio ovih Opštih uslova je Prilog - Metodologija za utvrđivanje količine i cijene za obračun električne energije po osnovu neovlaštene potrošnje.

Član 86.

(Stupanje na snagu)

Ovi Opšti uslovi stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 06-02-1-632-18/24

24. jula 2024. godine
Mostar

Predsjedavajući FERK-a
Samir Hadžihusejnović, s. r.

PRILOG

METODOLOGIJA ZA UTVRĐIVANJE KOLIČINA I CIJENE ZA OBRAČUN ELEKTRIČNE ENERGIJE PO OSNOVU NEOVLAŠTENE POTROŠNJE

Član 1.

(Osnovni elementi)

- (1) U postupku obračuna neovlaštene potrošnje električne energije (snage), ODS primjenjuje ovu Metodologiju za utvrđivanje količina i cijene za obračun električne energije

po osnovu neovlaštene potrošnje (u daljem tekstu: Metodologija).

- (2) Za obračun neovlaštene potrošnje koriste se podaci iz zapisnika o izvršenoj kontroli priključka i mjernog mjesta iz člana 62. stav (4) ovih Opštih uslova.
- (3) Obračun po osnovu neovlaštene potrošnje električne energije utvrđuje se prema:
 - a) naponskom nivou preuzimanja,
 - b) mjestu preuzimanja na priključnom vodu,
 - c) vrsti objekta u kojem je utvrđena neovlaštena potrošnja električne energije.

Član 2.

(Neovlaštena potrošnja električne energije na distributivnoj mreži srednjeg napona)

- (1) Na osnovu utvrđene neovlaštene potrošnje električne energije, na distributivnoj mreži srednjeg napona 35 kV, 10(20) kV, ako brojila nisu registrovala svu utrošenu električnu energiju, obračun se vrši tako da se priključna snaga množi sa ukupnim brojem sati trajanja neovlaštene potrošnje za svaki dan u mjesecu.
- (2) Od ukupno obračunate količine električne energije oduzima se izmjerena količina električne energije, a na tako izračunatu aktivnu energiju u kWh primjenjuje se odobrena cijena električne energije za pokrivanje distributivnih gubitaka uvećana za troškove distributivne mrežarine obračunate po tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema, vodeći računa o sezonskom i dnevnom diferenciranju.
- (3) Ako nije registrovano cjelokupno vršno opterećenje, za obračunsku snagu se uzima priključna snaga pri čemu se izjednačavaju kVA sa kW. Od ukupno izračunate obračunske snage oduzima se izmjerena količina obračunske snage. Na ovako utvrđenu obračunsku snagu, a vodeći računa o sezonskom diferenciranju ukoliko isto postoji, primjenjuje se tarifa za korištenje distributivne mreže koja se odnosi na tarifni element obračunska snaga.

Član 3.

(Određivanje obračunske snage za neovlaštenu potrošnju električne energije na niskom naponu)

Određivanje obračunske snage, prema utvrđenoj neovlaštenoj potrošnji električne energije, obavlja se na sljedeće načine:

- a) U slučaju neovlaštenog preuzimanja električne energije na distributivnom vodu/priključku prije glavnih osigurača mjernog mjesta, neovlaštenog priključenja objekta na distributivnu mrežu bez elektroenergetske saglasnosti i/ili ugovora o priključenju, ugovora o snabdijevanju električnom energijom i ugovora o korištenju distributivne mreže, kao i u slučaju neovlaštenog priključenja na mrežu nakon izvršene obustave isporuke električne energije, obračunska snaga jednaka je proizvodu nazivne struje distributivnog voda/priključka ili provodnika kojim je izvršeno neovlašteno preuzimanje (za izračun se uzima vodič manjeg presjeka) i nazivnog napona distributivne mreže (monofazni ili trofazni).
- b) U slučaju neovlaštenog preuzimanja električne energije iza glavnih osigurača mjernog mjesta, a prije mjernog uređaja, obračunska snaga se dobije množenjem manje vrijednosti, nazivne struje glavnog osigurača ili nazivne struje provodnika preko kojeg je izvršeno neovlašteno preuzimanje i nazivnog napona distributivne mreže (monofazni ili trofazni).
- c) U slučaju neovlaštenog djelovanja na mjerni uređaj i uređaj za upravljanje tarifom, obračunska snaga se dobije

množenjem nazivne vrijednosti struje glavnog osigurača i nazivnog napona distributivne mreže (monofazni ili trofazni).

Član 4.

(Utvrdjivanje količine neovlaštene preuzete električne energije na niskom naponu)

- (1) Količina neovlašteno preuzete električne energije za poslovne objekte (svi objekti koji nisu stambeni ili namijenjeni javnoj rasvjeti) jednaka je proizvodu obračunske snage izračunate u članu 3. ove Metodologije i 240 sati korištenja u toku mjeseca.
- (2) Količina neovlašteno preuzete električne energije za stambene objekte jednaka je proizvodu utvrđene obračunske snage u članu 3. ove Metodologije i 160 sati korištenja u toku mjeseca.
- (3) Količina neovlašteno preuzete električne energije za javnu rasvjetu jednaka je proizvodu odobrene priključne snage iz elektroenergetske saglasnosti i 300 sati korištenja u toku mjeseca, a za objekte tipa tunel, saobraćajna signalizacija, podvožnjak i slično 720 sati korištenja u toku mjeseca.
- (4) U slučaju da je utvrđeno da je mjerni uređaj registrovao određenu količinu električne energije, te je ista fakturisana, tada se količina neovlašteno preuzete električne energije računa kao razlika obračunate i izmjerene električne energije na mjernom uređaju.

Član 5.

(Obračun neovlaštene potrošnje na niskonaponskom nivou)

- (1) Za obračun neovlaštene potrošnje električne energije na osnovu utvrđene količine električne energije definisane u članu 4. ove Metodologije, primjenjuje se odobrena cijena električne energije za pokrivanje distributivnih gubitaka uvećana za troškove distributivne mrežarine obračunate po tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema, vodeći računa o sezonskom i dnevnom diferenciranju.
- (2) Za kupce iz prve tarifne grupe kategorije ostala potrošnja obračun snage vrši se kao proizvod utvrđene snage iz člana 3. ove Metodologije i tarifnog elementa za obračunsku snagu iz tarifnih stavova za korištenje distributivne mreže, a vodeći računa o sezonskom diferenciranju ukoliko isto postoji. Od ukupno izračunate obračunske snage oduzima se izmjerena i fakturisana količina obračunske snage.

Član 6.

(Obračunski period za neovlaštenu potrošnju električne energije)

- (1) Obračunski period za utvrđivanje neovlaštene potrošnje električne energije određuje se na osnovu jednog od sljedećih dokumenata:
 - a) o posljednjem pregledu dijela priključka ili mjernog mjesta,
 - b) o zamjeni bilo kojeg uređaja u okviru obračunskog mjernog mjesta,
 - c) o odjavi ili prijavi obračunskog mjernog mjesta,
 - d) o obustavi isporuke električne energije,
 - e) o useljenju ili iseljenju iz predmetnog objekta ili prostora.
- (2) Obračunski period neovlaštene potrošnje ne može biti duži od godinu dana.,

Na temelju članka 112. Zakona o električnoj energiji Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 60/23), Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine je, na XVII. redovitoj sjednici održanoj 24.7.2024. godine, donijela

**OPĆE UVJETE
ZA ISPORUKU I OPSKRBU ELEKTRIČNOM
ENERGIJOM**

**DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE
POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE I CILJEVI**

Članak 1.

(Predmet)

Općim uvjetima za isporuku i opskrbu električnom energijom (u daljnjem tekstu: Opći uvjeti) Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: FERK) propisuje:

- a) prava i obveze operatora distribucijskog sustava, korisnika sustava i opskrbljivača,
- b) prava i obveze javnog i rezervnog opskrbljivača,
- c) postupak priključenja na distribucijsku mrežu,
- d) uvjete i način izdavanja elektroenergetske suglasnosti za priključenje novih, odnosno povećanje priključne snage postojećih korisnika sustava, uključujući i mjesta za punjenje električnih vozila,
- e) sadržaj, način i rokove zaključivanja ugovora o priključenju, odnosno povećanju priključne snage korisnika sustava,
- f) sadržaj, način i rokove zaključivanja ugovora o opskrbi električnom energijom, obveze opskrbljivača pri opskrbi krajnjih kupaca električnom energijom i obveze krajnjih kupaca,
- g) sadržaj, način i rokove zaključivanja ugovora o korištenju mreže s korisnicima sustava,
- h) način mjerenja i utvrđivanja potrošnje električne energije i razmjene podataka,
- i) obveze u svezi sa zaštitom mjernih uređaja od neovlaštenog pristupa,
- j) način obračuna i uvjeti plaćanja električne energije,
- k) sadržaj računa za isporučenu električnu energiju,
- l) uvjete i način obustave isporuke električne energije,
- m) uvjete i način utvrđivanja odgovornosti za prekinde ili ograničenja u isporuci električne energije ili za isporuku električne energije smanjene kvalitete,
- n) metodologiju za obračun neovlaštene potrošnje električne energije,
- o) način i razdoblje obračuna neregistrirane potrošnje električne energije,
- p) uvjete i način priključenja elektroenergetskih objekata, gradilišta i privremenih objekata,
- q) uvjete i način pružanja usluge opskrbe električnom energijom na mjestima za punjenje električnih vozila,
- r) način obavještanja krajnjih kupaca u slučaju obustave i ograničenja isporuke električne energije,
- s) prioritete za isporuku električne energije u slučaju ugrožene sigurnosti opskrbe.

Članak 2.

(Cilj Općih uvjeta)

Cilj donošenja ovih Općih uvjeta je definiranje okvira za uređenje odnosa između operatora distribucijskog sustava i podnositelja zahtjeva za pristup distribucijskoj mreži, korisnika sustava i opskrbljivača radi reguliranja njihovih prava i obveza u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članak 3.

(Definicije i kratice)

Definicije i kratice pojmova koje se koriste u ovim Općim uvjetima, uključujući i one iz Zakona o električnoj energiji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon), Zakona o energiji i regulaciji energetske djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 60/23), Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i

učinkovite kogeneracije ("Službene novine Federacije BiH", broj 82/23) su sljedeće:

- a) "Agregator" znači sudionik na tržištu koji obavlja djelatnost agregacije distribuiranih resursa;
- b) "Aktivni kupac" označava krajnjeg kupca ili grupu krajnjih kupaca koji zajednički djeluju, koji troše ili skladište električnu energiju proizvedenu na mjestu potrošnje, ili koji prodaju viškove električne energije koju su sami proizveli, ili sudjeluju u mjerama fleksibilnosti ili mjerama energetske učinkovitosti, pri čemu ove aktivnosti ne predstavljaju njihovu temeljnu komercijalnu ili profesionalnu djelatnost;
- c) "Brojilo električne energije" (u daljnjem tekstu: brojilo) znači uređaj koji mjeri i registrira mjerne veličine potrošnje i proizvodnje električne energije na mjernom mjestu;
- d) "Distribucijska mreža" označava funkcionalno povezan skup elektroenergetskih objekata koga čine elektroenergetski vodovi, transformatorske stanice i razvodna postrojenja srednjeg i niskog napona s pripadajućom opremom i uređajima;
- e) "Električno vozilo" je motorno vozilo opremljeno pogonskim sklopom koje sadrži barem jedan neperiferni električni stroj kao pretvarač energije sa sustavom za skladištenje energije s mogućnošću eksternog punjenja;
- f) "Elektroenergetska suglasnost" znači dokument kojim operator distribucijskog sustava definira elektroenergetske, tehničke i druge uvjete u postupku priključenja objekta na distribucijsku mrežu;
- g) "Elektroenergetski objekt" označava elektrane, trafostanice, rasklopna postrojenja i elektroenergetske vodove koji se koriste za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti;
- h) "Elektroenergetski subjekt" je pravna ili fizička osoba, koja nije krajnji kupac, koja obavlja najmanje jednu od elektroenergetskih djelatnosti i koja je odgovorna za komercijalne i tehničke poslove u svezi s tim djelatnostima;
- i) "Energetska zajednica građana" znači pravnu osobu koja se osniva sukladno zakonima kojima se uređuje osnivanje, organizacija i upravljanje zadrugama, udruženjima i fondacijama čija je prvenstvena svrha osiguranje zaštite okoliša, ekonomskih ili socijalnih koristi za svoje članove ili vlasnike udjela ili za sredinu u kojoj djeluju, a ne ostvarivanje profita;
- j) "Faktor snage" ($\cos \phi$) znači omjer aktivne snage i prividne snage;
- k) "Fleksibilnost" označava promjenu proizvodnje i/ili potrošnje električne energije na pojedinačnoj ili zduženoj razini, kao reakcija na eksterni signal za pružanje usluga na tržištu električne energije;
- l) "Instalirana snaga elektrane" označava maksimalnu snagu koju elektrana može kontinuirano proizvoditi u normalnim radnim uvjetima, a koja se utvrđuje kao zbroj nazivnih snaga proizvodnih jedinica u postrojenju;
- m) "Isporuka" znači primopredaju električne energije na mjestu određenom za isporuku;
- n) "Javni opskrbljivač" označava elektroenergetski subjekt koji opskrbljuje električnom energijom male kupce, kupce iz kategorije kućanstva i krajnje kupce od posebnog društvenog značaja, koji nisu odabrali opskrbljivača na tržištu;
- o) "Javna opskrba" znači javnu uslugu opskrbe električnom energijom krajnjih kupaca iz kategorije